

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

MIRE TANÍT ISTEN SZERETETE?

Középpontban Isten teremtő akarata
és az emberi élet feltétlen tisztelete

A tartalomból

8

GYERMEK SZÜLETIK

Dr. Tapolyai Mihály írása

18

GYERMEKTÁBORUNK

MÓRON

30

RÉGI HISTÓRIÁK

Réz László beszámolója 1990-ből a Reformátusok Lapjában

Jó az ÚR!

Oltalom a nyomorúság idején,
gondja van arra, aki hozzá menekül.

(Náhum 1,7)

Nagyapa, hány éves vagy?

Egy este egy unoka a nagypapjával beszélgetett, egyszer csak hirtelen megkérdezte:

- Nagyapa, hány éves is vagy?

A nagypapa így válaszolt:

- Hadd gondolkozzam egy kicsit! A televízió, a gyermekbénulás elleni védőoltás, a fénymásoló gép, a kontaktlencse és fogamzásgátló tablettá elött születtem. Nem volt még radar, hitelkártya, lézersugár és pengekor-csolya. Még nem találták fel a légkondicionálót, a mosogatógépet, a szárítógépet (a ruhát egyszerűen kitétték száradni a friss levegőre). Az ember még nem lépett a Holdra, és nem léteztek sugárhajtású utasszállító repülőgépek. Nagyanád és én összeházasodtunk és azután együtt éltünk, és minden családban volt apuka és anyuka.

Én a számítógép, a kétszakos egyetemi képzés és a csoportterápia elött születtem. Az emberek nem analizáltatták magukat, legfeljebb amikor az orvos vér, vagy vizeletvizsgálatra küldte őket. 25 éves koromig minden rendőrt és férfit „uram”-nak szólítottam, minden nőt pedig „asszonyom”-nak vagy „kisasszony”-nak. Párjuk a galamboknak és a nyulaknak volt, de nem az embereknek. Az én időmben, ha egy hölgy felszállt az autóbuszra vagy a villamosra, a gyerekek és a fiatalok mindenki másnál hamarabb álltak fel, hogy átadják neki a helyüket, de ha állapotos volt, a helyére kísérték, és ha kellett, megváltották a jegyét és odavitték neki. A nő elsőként lépett ki a liftből, alátolták a székét, hogy leülhessen. Egy férfi sosem üdvözölt úgy egy nőt, hogy ne állt volna fel, ha éppen ült. Kinyitotta elötte az autó vagy bármi más ajtaját, és a férfi segített neki levenni a kabátját.

Az én időmben a szüzesség nem okozott rákot, és a családi erény bizonyítéka volt a lány tisztasága a férj számára. A mi életünket a tízparancsolat, a józan ész, az idősebbek és az érvényes törvények tisztelete szabályozta. Bennünket megtanítottak arra, hogy különbséget tegyünk jó és rossz között, és hogy felelősek vagyunk tetteinkért és következményeiért. A komoly kapcsolat azt jelentette, hogy jóban voltunk unokatestvérekkel és barátokkal.

Ismeretlen volt a vezeték nélküli telefon, a mobiltelefonról nem is beszélve. Sosem hallottunk sztereó zenéről, URH rádióról, kazettákról, CD-ről, DVD-ről, elektromos írógépekről, számológépekről (még mechanikusokról sem, hát még hordozhatókról). A „notebook” jegyzetfüzet volt. Az órákat naponta felhúzták. Semmi digitális nem létezett, sem órák, sem világító számos kijelzők a háztartási gépeken. A gépeknél tartva: nem voltak pénzkidató automaták, se mikrohullámú sütők, se ébresztőórás rádiók. Hogy videomagnókról és videokamerákról ne is beszéljünk. Nem léteztek azonnal előhívott színes fényképek. Csak fekete-fehér képek voltak, előhívásuk és másolásuk több mint három napig tartott. Színes képek nem léteztek. Nem hallottunk Pizza Hutról vagy McDonald's-ról, se az instant kávéról, se a mesterséges édesítőkről.

Az én időmben a fű olyasmit jelentett, amit nyírtak, nem szívtak. Mi voltunk az utolsó nemzedék, amely azt hitte, hogy egy asszonnak férjre van szüksége ahhoz, hogy gyereke legyen. És most mondd, szerinted hány éves vagyok!

- Hát, nagypapó, biztosan több mint 200! - felelt az unoka.

- Nem, kedvesem. Csak 60! ■

PAP LÁSZLÓNÉ LELKIPÁSZTOR

„Vajjon érted-é, amit olvasol?”

Jóel 1:1-12.

Amikor ez az újság megjelenik, augusztus 20-át írunk. Ünnepe van, amikor az egész ország, sőt az egész magyarság fennkölt hangulattal néz maga köré: Ki vagyok én, kik vagyunk mi? – és születnek a válaszok: 1000 éves, keresztény ország, befogadó nemzet, összetartó, határokon is átvélően együttérző, sőt cselekvő, egy vérből való emberek vagyunk. Tudunk együtt sírni és nevetni.

Aztán, amikor az egyházunkra nézünk, akkor is hasonló meghatározásokkal találkozunk, amelyek mögött valódi tettek vannak. Mintha nem lenne közöttünk határ, otthon vagyunk mindig a Felvidéken, Délvidéken, a Partiumban, Erdélyben, de a háborús Kárpátalján is. Mennyi közös élmény, sírás és mennyi örömteli nevetés!

„Történt-e ilyen a ti időtökben, vagy a ti atyáitoknak idejében?” (1:1.) Ezt Jóel kérdezi kora népétől, de kérdezhetem én is. Nem, nem történt! Új idők új szelei fújnak, ahogy a költő írja. De a Lélek szele is fúj? – folytatom a kérdezést. S végignézve az általam látottakon, tudottakon, azt kell mondjam: IGEN! De van, ahol zárva vannak az ajtók és az ablakok. Állott a levegő, nem kell az evangélizáció, nem kell a Lélek kínálta megújulás!

„Serkenjetelek fel...” (5. v.) – kellene, hogy felharsanjon ez az ébresztő! Hogy legyen valaki, aki felvállalja, mint Gedeon, hogy Isten elhívásának engedve, kivágja a bálványfákat, ledöntse a hamis istenszobrokat. Jóel kispóféta volt, neve azt jelenti: akinek Jahve az Istene. Nem bízott rá nagy feladatra, de ami igen, azt

megcselekedte, s lám engedelmessége nekünk ma példa. Kérlek, testvérem, ne bújj kicsiséged mögé! Senki se mondja, hogy ott vannak a tanultak, a papok, az ő dolguk, ők hivatottak a szólásra!

Jézus a Máté 5:14-16-ban arról a világosságról szól, amely vele együtt adott az övének, amelyet – parancsa szerint – nem lehet elrejtetni: „fényljk a ti világosságotok az emberek előtt...” (16. v.) S látnunk kell, köd lepte be az itt-ott már csak pislákoló gyertyacsonk-hitünket. Vagyunk, s amikor kell, összerántjuk a csapatot, és megyünk, segítünk, adunk. Aztán jön a sáska, a szöcskő, a cserebogár – és egy erős nép.

„Keseregj...”! (8. v.) Mint igére figyelő, hallgató gyülekezeti tagnak – vagy Isten megváltott gyermekének? – nem kellene-e bűnbánattal leborulnunk és sírnunk magunk felett, hogy mivé lettünk?! Elhittük a hitetőnek, hogy elég időt, pénzt, erőt adni, akár erőn felül is, elég ennyi, s több semmi más nem kell! Nem gazdagodtunk mi meg nagyon? S most, mint a gazdag ifjú, magunkba roskadva keseregünk: milyen jó is volt, amikor szegényebbek, de mégis gazdagabbak voltunk, amikor nem hivatalos dicsőítés volt egy-egy meghívott csoport vezényleésében, hanem a fiatal és idős teljes örömmel, csillogó szemmel énekelt az Úrnak. Szinte abba sem tudták hagyni, jött egyik ének a másik után és a hálaadó imádságok sora. Nem kellett ott vezényelni, de megállítani sem lehetett ezt a szívből fakadó, spontán Isten-dicsőítést.

Egy lelkipásztortól hallottam a közelmúltban ezt a szót: szájkerez-

tyén – s éppen ezért én most ezt a kérdést is felteszem: nem vagyunk mi szájkereztyének? Betéve tudunk ígétet, harsogjuk a megtanult igei okosságokat, s még buzdítunk is másokat: Tegyétek! – csak mi nem mozdulunk! Ez az a bizonyos „fogjuk meg és vigyétek” magatartás. Sokak szájából hallottam: Nem szeretek konfrontálódni. Ismerek viszont olyan embert – hála legyen érte Istennek – aki igenis felvállalta, ha kell, legyen összeütközés, és megtapasztalta, hogy Isten Szentlelke előtte járt és vele volt!

„Szégyenüljetelek meg...”! (11. v.) Testvéreim, gondoljátok, hogy véletlenül lett a mai ige ez a jóeli pár vers? Semmiképpen! „Akinek van füle, hallja mit mond a Lélek!” (Jel. 2:29.)

Ne a körülményeknek, ilyen-olyan ideológiák lehangoló hatásának tudjuk be, hogy az van, ami van, s örüljünk, hogy nem más, nem még rosszabb, mint... (nem akarok senkit, semmilyen országot néven nevezni). Nem inkább az igének van igazga? „Bizony kiszáradott az öröm az emberek közül”. (14. v.)

Testvérek, pótcselekvésekkel nem lehet életre kelteni ezt a kiszáradt fát. Szükségünk van az isteni megoldásra: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelttetek, és én megnyugosztlak titeket. Vegyétek magatokra az én igámat és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek. Mert az én igám gyönyörűsége és az én terhem könnyű.” (Mt. 11:28-30.) Ámen. ■

NYILAS ZOLTÁN ESPERES IGEHIRDETÉSE

Tudom... – Tudjuk...

Lekció: Jób 19,21-29

Textus: 2Kor 5,1-4

Kedves testvérek! Ahogy bibliaolvasó vezérfonalunk szerint most Jób könyvét olvassuk, a példázatos tanítás arra bátorít bennünket, hogy a legnehezebb napokban, órákban is Istenünk ígéje mellé boruljunk, keressük az Ő üzenetét, akaratát.

Nagyon bátran mondja az apostol, nagyon bátran mondja Jób: tudjuk – tudom. „Tudjuk, hogyha a mi földi sátrunk összeomlik, van Istentől készített hajlékunk”; és „tudom, hogy az én megváltóm él”. Nem könnyű

tudás ez. Sokat szenvedünk ezekért a szavakért, mondatokért, magáért a hitvallásért.

Jób szinte mindenét elvesztette. Az elmúlt alkalommal láttuk, ahogyan kívülről befelé tart nagy próbatétel. Először a külső dolgok esnek ki a kezéből és vétetnek el tőle, utána pedig a legbelsőbbek. Felesége is ellene fordul, sőt saját magán, a maga bőrén kell megtapasztalnia a szenvedést és a betegséget. Az ember azt várja, mikor lesz ennek vége, azt várja, mikor akasztja meg Isten ezt az életet, mikor lesz már elég mindabból, amit látunk, tapasztalunk. S amikor pedig a halál valóban megállítja az ember életét, akkor keservesen sírunk, és vigasztalásra van szükségünk, reménységért kiáltunk.

Kedves testvérek, mind az ószövetségi, mind az újszövetségi ige attól a tévedéstől szeretne megszabadítani bennünket, hogy a halál nem tartozik az élethez, hogy a halál csak egy olyan külső erő volna, amely félbeszakítja az életet. Pedig a halál végigkíséri a mi mindennapjainkat. Állandó folyamat, amely bekeretezi és formálja az életet, és evvel a kerettel megpróbálja kiemelni azt. A halál az élettel kezdődik, és az

életünkkel együtt halad olyformán, hogy az élet és halál kérdése mindig egy belső egyensúlynak a kérdése a mi életünkben, a szó szoros, biológiai életünkben is. Valami minden pillanatban megszűnik bennünk, elhal, és valami minden pillanatban megújul, újjá lesz, megszületik. És amíg ez az egyenleg pozitív, azt a biológia életnek nevezi, amikor pedig negatív lesz, amikor több lesz, ami elmúlik bennünk, mint ami születik, azt a köznyelv halálnak nevezi.

Testvérek, a halál nemcsak az utolsó ponton metsz éles késként, nemcsak elhatárolja a mi életünket, hanem leginkább formálja, hogy az élet egyenlege pozitív lehessen. Mindannyian értjük, érezzük és tapasztaljuk, hogy amit mi életnek hívunk, egy cserépedény, egy agyagedény, amit csak egy finom vagy erős kéz tud kézbe venni és alakítani. Mint mikor az agyagot odateszi a fazekas a korongjára, kezébe veszi, és elkezd gyúrni, alakítani, leveszi róla a sallangokat, állandóan elhatárolja és állandóan megakasztja. Művészi ellenállást gyakorol az anyagra, hogy abból vaskényszerrel valami alkotás legyen.

A halál egy olyan kéz, ami arra kényszerít bennünket (engem és téged is), hogy egyre magasabbra tudjunk nőni,

hogy ne csak kúszó-mászók legyünk ebben a világban, ne csak valahol a föld színén, a porban éljük az életünket, hanem ösztönösen arra kényszerít, hogy tudjunk felfelé növekedni, az ég felé nőni. S mikor azt hisszük, hogy a legerősebb az elmúlás mélysége, akkor emel szédületes sebességgel a Menny felé, az örökkévalóságba.

A halál tehát bomlaszt, tép, kimossa belőlünk mindazt, ami salak, ami sallang, hogy ne marad-

jon más, csak mindaz, ami tiszta. Erre mondja az apostol, hogy ezt tudjuk. Tudjuk. Tudja Pál, tudják a tanítványok, tudja a ma embere, tudja a kisdíák, tudja a középiskolás, tudja az, aki természettudományt, vagy éppen biológiát tanult, tudja és érti, hogy mit jelent a halál.

De vajon tudjuk-e azt is, amit még hozzátész az apostol? Tudjuk-e, hogy van nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házunk? Tudjuk-e akkor, amikor ott van a szívünkben a gyász? Tudjuk-e akkor, amikor befelé annyi indulatunk, ingerültségünk, annyi dadogó vagy éppen hangos imádságunk van? Tudjuk-e akkor, amikor mindig csak a múlandóra, a tétovára tekintünk? Tudjuk-e akkor, amikor ingadozunk? Tudom..., tudjuk – mondja az apostol.

Kedves testvérek, az elesettségből, a jöbi szomorúságból, a sötétségből, a mélységből az Istennek ígéje képes arra, hogy beragyogjon a mi életünkbe, hogy felemeljen bennünket, hogy ne csak azt lássuk, ami az életünk utolsó pillanata, a szív utolsó dobbanása, hanem hogy lássuk, tudjuk, tapasztaljuk és valljuk az örökös hazát. „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgye-

tek Istenben, és higgyetek énbennem!”, mondja Jézus – „Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra?” (Jn 14,1-2).

Kibeszélhetetlen örökséget nyerünk Isten igéjével, amikor azt mondja, hogy a földi sátor helyett van egy örökkévaló mennyei hajlék. Jól tudta ezt az apostol szó szoros értelemben is, hiszen az ő – mondjuk így – polgári foglalkozása sátorkészítő volt. Mi a sátrakat már csak rendezvényekről, fesztiválokról ismerjük, de akkor a lakásnak az egyik színtere volt. Ezt készítette, ezt hordozta, ezt építette a saját kezével, és tudta, hogy mindaz, amiért dolgozik, az elbomlik, az ideig való. Tudta ezt abban a nagy összefüggésben is, amikor a szent sátrát, meg a templomot is látta maga előtt.

Az örökös ház, az örökös haza, amiről Isten igéje beszél, reménységet ad számunkra. Fel kell fognunk, el kell fogadnunk, hogy az Isten az, aki a mi sátorházunk idejét kiméri, de azt is fel kell fognunk és el kell fogadnunk, sőt tudnunk, hinnünk kell, hogy van múlhatatlan, van örökkévaló és mindketőt Istentől van. Attól az Úrtól, aki nem csak határt ad, hanem magához vesz.

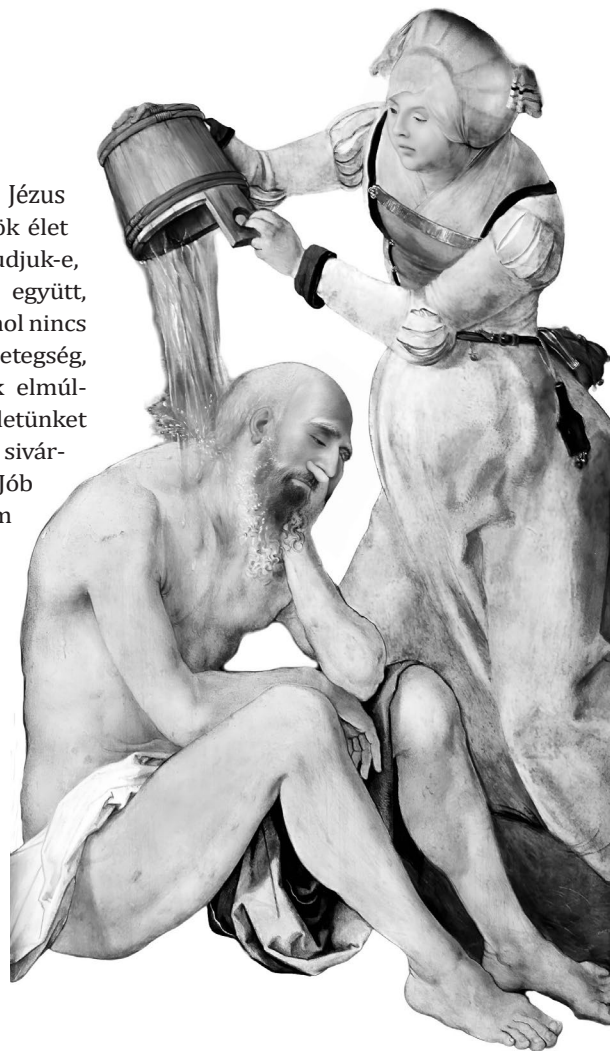
Igen, erről szól ez az ige. Tudjuk..., tudom... Tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por, az én porom felett. És hogyan elenyészik az én testem és lelkem, veséim megemésztetnek, akkor is tudom, tudjuk: van élet! Ezért gyűlünk egybe. Ezért vagyunk itt minden vasárnap Isten házában. Mert mi tudjuk, tudom, hogy a szabadító Jézus Krisztus az én megváltóm. Ő az, aki romlandó helyett romolthatatlant, múló helyett örökkévalót készít. Az a forró vágy járja át az apostol szívét, hogy ezt mindenki megtudja. És ez a vágy nemcsak szubjektív alapon nyugszik, mert valamit érez, hanem az objektív alapja az, hogy Jézus Krisztus itt volt, és érte, helyette és miatta szenvedett. Tudja azt, hogy az élet elnyelte a halált, és ezért vágyódik ezután.

Kedves testvérek! Vajon mi látjuk-e, tudjuk-e az Örökkévaló valóságát, az

Örökkévaló Isten valóságát Jézus Krisztusban, és látjuk-e az örök élet lehetőségét az Ő Fiában? Tudjuk-e, látjuk-e a mennyei látnokkal együtt, hogy van új ég és van új föld, ahol nincs gyász, nincs fájdalom, nincs betegség, nincsenek próbák, mert ezek elmúltak? Tudjuk-e akkor, amikor életünket oly keserűnek, tikkasztónak, sivárnak érezzük, mint ahogyan Jób érezte, ahogy Isten keze nem kímélte? Már-már azt érezte, hogy Isten üldözi, és nem tud megelégedni az ő testével. Ezért könyörög, szinte rimánkodik, hogy bárcsak valaki lejegyezné, leírná, vasvesszővel kőbe vésné, kiöntené ezeket a szavakat! És én is azt mondom, bárcsak valaki leírná, kőbe vésné, és a szívében megtartaná ezeket a szavakat: „Tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll az én porom felett.” Nem számít, mennyi sérülésem van testileg vagy lelkileg, meglátom Őt. Erre vágyik szívem, erre vágyik egész életem.

Vajon nem adjuk-e föl, amikor valódi áradatként jelentkezik a kétségbeesés? Amikor ott vannak a mi vádló szavaink, amikor már a barátaink sem tudnak segíteni? Valljuk-e, az én megváltóm él, Ő fog segíteni, Istent fogjuk látni?

Jób a maga személyében hordozza azt az ellentmondást, amit csak Isten oldhat fel. Egyrészt úgy érzi, Isten ellene van, másrészt úgy, hogy egyedül csak Ő segíthet. Az, akit vádol, az a segítsége, az a megváltója, az a megszentelője, mert Jób könyve végig komolyan veszi a szenvedést. Semmit sem enged el belőle, semmit sem von le belőle. Nem mondja azt, hogy az jó. Nem mondja azt, hogy jó, hogy az igazak szenvednek, sőt azt mondja, ez botrányos, de mégis, Isten mellette áll. Jób a hit példája, a lázadó, a vitatkozó, a harcoló, aki nem tud beletörődni a betegségébe, a vereségbe, a szenvedésbe, a nyomorúságba, a veszteségbe, aki életet és igazságot követel magának, Istennel szeretne találkozni.

Ő, de sokszor úgy vagyunk, mint ahogyan az Újszövetség történetében Mária és Márta! Azt mondjuk: ez nem történhet meg! A mi logikához szokott rendünkben a jónak történet nem történhet meg, mert akkor abból káosz lesz. És Isten a könyv végén mégiscsak Jóbnak ad igazat. Nem a túl okosoknak. Nem azoknak, akik mindent értenek és mindent tudnak, nem azoknak, akik még a Sátán munkáját is az Istennek tulajdonítják. Nem. Isten a körülötte zajló eseményekben a nemet mondó Jóbnak ad igazat, s mivel Jób elutasítja az elfogadhatatlant, az Ő ígérete lesz számára az új ég és az új föld. Mert Isten annak ad igazat, aki Hozzá jön. Az ellentmondást csak Ő oldhatja föl. Ő az, aki ad, és Ő az, aki elvesz. Ő az, aki elvesz, és Ő az, aki ad.

A Biblia ezt a perlekedő Istenhez kiáltást imádságnak nevezi. Az ima nem az a jámbor emberi tulajdonság, hogy mindenre igent mondunk. Az ima nem ennek az igent-mondásnak a litániája.

Az ima az, hogy ahhoz kiáltunk, akit felelősségre vonunk. Ahhoz kiáltunk, akitől segítséget kérünk. Kihez kiálthatnánk máshoz? Mert csak így, az imádság által találkozhatunk Istennel. Igen, kedves testvérek, a siránkozás, a küzdelem közepette hangzik a hitvallás: „Tudom, hogy az én megváltóm él”. A legnagyobb kétségbeesésben születik meg a legnagyobb remény, hogy van támasz a szakadék szélén, hogy nem bukunk bele a mélységbe, hogy a végén egy kéz, egy oltalmazó kéz őriz bennünket.

„Tudom, hogy az én megváltóm él”, és ez a hitvallás minden félelem közepette üdvösséget jelent. Aki nem tud megnyugodni, annak nem marad más, csak Isten nyugalma, mely – hadd mondjam most így – minden kétségbeesésen felül van. De Isten nyugalma nem abban áll, hogy ez a megrendült világ helyreáll, hanem abban, hogy a romok között ott van az Isten. Nemcsak jön, ahogyan szoktuk énekelni, „Jöjj, népek megváltója” – „Veni, redemptor gentium” –, hanem velünk marad. És ez a velünk maradás segít bennünket élni, segít tudni és segít hinni, mert „Tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött”. Tudom, hogy megáll az én porom fölött is, hogy nem bukás az élet, hanem Jézus Krisztusban megtartatás és örökkévalóság.

Ezért „Tudom, hogy az én megváltóm él”. Ámen.

(Az igehirdetés elhangzott 2023. július 16-án a pomázi református templomban) ■

PÁLYI PÉTER NY. LELKIPÁSZTOR

Az igazi boldogság titka

Manapság igen sokan gondolják azt, hogy a világ és az élet teljesen véletlenül, egy „ősrobbanásból” keletkezett, ahol a „semmi” egyszer csak felrobbant és azután tökéletesítette önmagát. S hiába mond ellent ennek minden tapasztalat és valóság, az emberek akkor is ragaszkodnak ehhez a nézethez, ha tudják, hogy a „semmi” nem szokott csak úgy felrobbanni, hogy a „semmitől” soha nem lesz más, csak „semmi”. S hiába látjuk nap mint nap, hogy amit egyszer létrehozunk ebben a világban, az sohasem tökéletesíti önmagát, hanem sokkal inkább elromlik, tönkremegy, különösen, ha magára hagyjuk. Nézzük csak meg az elhagyott házakat, milyen tökéletes „palotákká” válnak – csak úgy önmaguktól.

Ez az „ősrobbanás” elmélet csak azért kell és azért olyan népszerű, és csak azért mondják tudományos álláspontnak, hogy a nem hívó emberek – akár tudósok – hitetlenségét, Istennel való nem törődését valamivel igazolják. De nem is jó ez az elmélet semmire, mert az élet három nagy kérdésére csak olyan választ tud adni, amitől az embernek elmegy az életkedve.

1) Honnan jöttem? --- Véletlenből.

2) Miért vagyok, mi az életem értelme? --- Semmi.

3) Hová megyek? --- Sehová, a semmibe.

S bizony igaz, hogy valaki milyen ember, hogyan él ebben a világban, az nagyban attól függ, hogy ezekre a kérdésekre tudja-e az igaz feleletet, vagy megelégszik a hazugságokkal is. Ma többségben vannak azok, akik megelégszenek a hazugságokkal. Az eredményt is látjuk: széteső erkölcsiség, önzés, önmegvalósítás, a másik emberrel nem törődés, rablás, fosztogatás, örök elégedetlenség, a boldogság nem találása és ezért a másik ember hibáztatása.

De akkor mi az igazság, és ismerjük-e egyáltalán az igazságot?

Nos, az igazságról az tud tájékoztatni minket, aki ott volt a kezdeteknél, és ismeri az igazságot. Van ilyen valaki, aki ott volt, amikor ez a világ s benne az élet és az ember létrejött? Van, és ez bizony nem más, mint aki ezt az egészet alkotta: Isten.

Vizsgáljuk meg az Úr kijelentése alapján, hogy mi is az igazság!

Isten miért alkotta meg ezt a világot, és mi volt mindezzel a célja? Sokszor olvassunk arról a Bibliában, amelyen keresztül az igazságról tudósít minket az Úr, hogy az Isten mindent szeretetből cselekszik. Például minden istentiszteleten halljuk: „Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött fiát adta, hogy valaki hiszen őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16) Sőt János apostol egyenesen azt írja a levelében, hogy „az Isten szeretet” (1Jn 4,16).

Gondoljuk végig, ha Isten tele van szeretni akarással, de nincs mit és nincs kit szeretnie, akkor ez a szeretni akarás semmit sem ér. Ugyanakkor van hatalma teremteni. S akkor szeretetből létrehozta ezt a világot, benne az élőlények sokaságát, hogy legyen mit szeretnie. Olvassuk is a zsoltárok könyvében: „a cethal, amelyt azért formáltál, hogy játszadozzál vele” (Zsolt 104,26).

S végül, megteremt egy olyan lényt is, aki istenképű, Hozzá hasonló, de nem külsőképpen, hanem abban a csodálatos, és csak nekünk, embereknek meglévő tulajdonságban, hogy képesek vagyunk szeretni.

Tehát azért teremtette az Úr ezt a világot, hogy legyen mit és legyen kit szeretnie. Azért teremtette az embert istenképűvé, hogy legyen valaki, aki önként, kényszer nélkül, csak szeretetből, az Isten szeretetére szeretet-feleletet tud adni. Mert tudjuk jól a magunk tapasztalatából, hogy egy dolog szeretni, de a szeretet akkor teljeseedik ki igazán, azaz ad boldogságot, ha viszonzszeretetet kap, azaz szeretetre szeretet a felelet.

S az élet nagy kérdései ezek után?

1) Honnan jövök? --- Isten kijelentése szerint én, aki most itt élek a földön, egy lélek vagyok, egy szeretni tudó lélek, aki Istentől kapott egy testet. Igaz romlandó és változó testet, de tudom, én igazából nem a testem vagyok, hanem a lelkem. Szoktuk is mondani: Nem mindegy milyen lélek lakik az emberben. S az élet egy számomra adott csodálatos lehetőség, ajándék Istentől.

2) Miért vagyok itt, mi az életem célja? --- Hálaadás! Hálaadás a Teremtőnek azért, hogy megajándékozott az élettel. Hálaadás, ami nem más, mint az, hogy Isten eme szeretetére, szeretet-ajándékára, az életre, szeretettel feleljek. Igen, az életnek csak akkor van értelme, ha Isten szeretetére tud szeretet-feleletet adni. Ez az Istennel való szeretetkapcsolat tud az életnek célt és értelmet adni. A szeretetkapcsolat teszi lehetővé, hogy tudjam, miként kell élnem: úgy, hogy az örömet okozzon az Úrnak, mert az Ő öröme tesz engem is boldoggá. Ez azt is jelenti, hogy szeretnem kell azokat, akiket az Úr szeret, azaz embertársaimat. Életemet a szeretetkapcsolatok teszik értékké. Ez életem célja és értelme.

Sokan nincsenek tisztában a bűn fogalmával, és összekeverik azt a vétkekkel. Mert a bűn, amiért Isten nagyon haragszik és amitől szenved, az az, hogy nem szeretünk úgy, ahogyan kellene. Nem szeretjük úgy az Istent és embertársainkat, ahogy az elvárható volna. Igen, minden ember bűnös, mert szeretete Isten iránt könnyen kikezdzhető, az emberek iránt pedig személyválogató. Ha Isten igazságosan ítélné felettünk, ha nem lenne Krisztus által kegyelem, már régen végünk lenne. Nagyon nagy szükségünk van a kegyelemre, amit Jézus szerzett nekünk.

3) Hová megyek, azaz mi történik akkor, amikor meghalunk? – Íme, Jézus felelete: *„Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben és higgyetek énbennem. Az én Atyám házában sok lakóhely van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok ott legyetek ti is.”* (Jn 14,1-3)

Igen, mindenki, aki megragadja a Jézusban felkínált kegyelmet, azzal ez történik a halálban. Eljön érte Jézus, és elviszi a Mennybe, azaz örök élete lesz.

Ez az igazság. Aki erre a hármasság alapra építi fel az életét, aki ebben az igazságban él, az az ember elégedett lesz az életével. Aki elégedett, az egyben boldog is. A földi életünk igaz boldogsága tehát ezen múlik: hiszem-e, hogy Isten küldött engem ebbe a világba, hogy a szeretet embere legyek, aki szereti az Urat és szereti embertársait? Tudom-e, mi a bűnöm? Szeretetbeli elégtelenségeim láttán meg tudom-e ragadni a Krisztusban felkínált kegyelmet?

Ez a kegyelem hozza el a békeséget Isten és az ember között. E kegyelemért lehetek én, a bűnös ember mégis beszélőviszonyban Istennel, s láthatom, hogy nem a sír sötétje, hanem a Menny viláosságára vár. ■

LACKFI JÁNOS

Te meg minek mész a templomba?

Te meg minek mész a templomba, ahol az a sok bűnös, béna, vetélkedő, kishibás lélek tobzódik?

Hát mert néha olyan elveszett vagyok, és jól esik, ha megtalálnak.

Hát mert elesettnek érzem magam, és nincs, aki felsegítsen.

Hát mert egy csomó szégyent és fájdalmat cipelek, betolom oda, leborítom az Isten elé, kiborulok az Isten előtt, és annyival könnyebben megyek haza, üres a talicska.

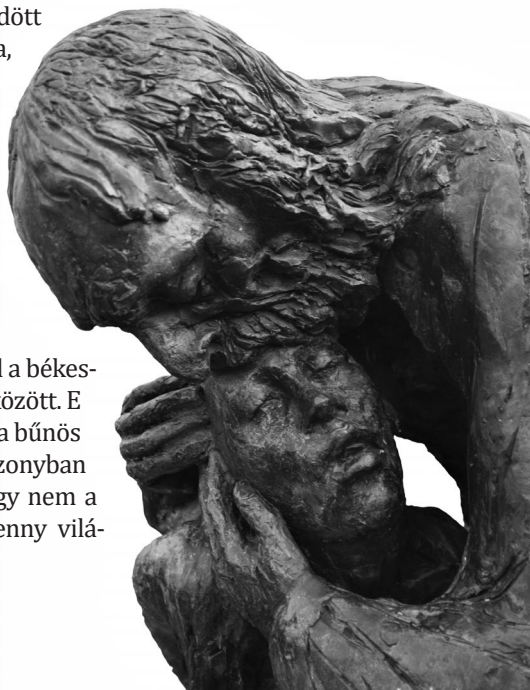
Mert tele vagyok sebekkel, és rám fér időnként egy kis átkötözés, fertőtlenítés, jobbfajta kenetek és kenőcsök.

Mert szerelmes vagyok, és látni akarom kedvesemet, az Istent, amint kijön az erkélyre, és fogadja a szerenádomat.

Mert magányos vagyok, és egy csomó más magányos ember jön ide, egyesítjük a magányainkat, és az megtelik Istennel. Mert túlon túl okos vagyok, és látnom kell a helyet, ahol a part szakad, a sok okosság véget ér, és Isten minden észszerűségre fittyet hányva feláldozza értünk magát.

Mert a nagy hajtás kitekert belőlem minden emberit, olyan szavak kellene, amelyek mögött nincsen érdekek, amelyek elevenembe vágnak.

Mert a hatalmasra hízott egóm már egészen felfalta az érzéseimet, a részvéteimet, a békémet, a derűmet, szétmar a sok meg nem bocsátás, szívügyemre van szükségem. ■

DR. TAPOLYAI MIHÁLY

Gyermekek születik

Ez a kis írás csak egy vázlat. Az élet egy szakaszának pillanatfelvétele. Felcsillanó sugár a harmatcseppen, az első pitypalatty, a tavasz első éneke, az Élet Kezdeté.

Mindenkinek szól, mert mindenkinek lehet gyermeke vagy véleménye a gyermekáldásról. Ezt a véleményt két erő formálja. Az egyik az élet egészséges szeretete és tisztelete. Azoké, akik hiszik, hogy az élet értékeesebb, mint a ház, a kocsí és a pillanatnyi élvezetek, és vallják, hogy az emberi élet nem a kanálisokba való, ahová kaparják őket. Az pedig még inkább tiszteli, aki elhiszi, hogy az élet isteni eredetű. Ő teremtette. Sőt Fia vérével fizetett érte, hogy mindaz, aki hisz benne, azt magasabb emberi szintre emelhesse.

A másik erő az ostoba önzés, a degenerált kényelemszeretet, az előre nem látás. És ezt még erősítik bizonyos, a népesedést tudatosan irányító állományos propagandák és intézkedések. Csak az igazi kizsákmányolók tekintik az emberi életet árunak – és a diktatúrák termelési eszköznek. Az abortusz és a koncentrációs táborok szelleme egy!

A férfi ivarsejtje, amely mindössze 20-30 mikron nagyságú, azaz 20-30 tizedred milliméter, szabad szemmel láthatatlan, a tudomány számára még rejtélyes úton megtalálja a hasüregben a petesejtet. Eközben olyan utat tesz meg, mintha mi gyalog Budapestről Londonba mennénk, és megtalálnánk azt az egyetlen egyet, aki a miénk lesz, de akit azelőtt sohasem láttunk.

A férfi ivarsejtje mozgékony. Ő adja a vitalitást, az erőt, és a szervek meg-szervezését irányítja. A petesejt főleg annak anyagáról gondoskodik. Ez a történelemben egyszer a férfi ivarsejtje nélkül is megtörtént, mikor Isten Lelkének ereje adta meg a vitalitást a

petesejtnek. Így fogant Jézus, aki aszszonytól született, és ember lett, de Isten Fia volt.

A kromoszómák tartalmazzák az információt hordozó géneket. Ezek apai és anyai részről egyenlően vesznek részt az öröklésben. A gének soha-nem-volt kombinációban társulnak, ezért az első pillanattól kezdve egyének. – És ha a szülők értelmeseek voltak, egészséges életet éltek, LSD-t nem szedtek, génjeik sértetlenek.

A két emberi félsejt találkozására és egyesülése, a fogamzás, egy új emberi élet kezdete. Új személy, soha-nem-volt egyéniség kezdete. Már ember, hiszen belőlünk lett, nem állatból. Potenciálisan benne van az ember valamennyi sorslehetősége: Lehet belőle Pál apostol, akár XXIII. János pápa, akár Sztálin vagy Hitler. – Nagy titok ez. Ki tudja megmondani, kit ringat a bölcső?

A 8. nap már biztosan megkezdte életét a Valaki. – Formálódik, mint az agyag a fazekas kezében. – Ugyanakkor ezernyi veszély fenyegeti. De a méh hatalmas fala, a lepény szigo-

rúan ellenőrzött szűrője mint természetes pajzs védelmezi. És még valami: a kegyelem.

De egyes vírusok vagy mérgek, amiket nem kellene szedni, a kábítószer, mértéktelenül szedett nyugtatók és altatók mégis beszöknek az anya vérébe, és ezzel a magzat vérébe, és az éppen bimbózó-sarjadzó végtagjaikat letörik. Ezek csonkán születnek – mint a Thalidomid áldozatai (ez az enyhe nyugtató – amit az 1960-as években elsősorban várandósoknak ajánlottak – a magzatoknál súlyos fejlődési rendellenességet okozott – a szerk.).

TIED A DÖNTÉS! GONDOLD ÁT!

„Minékünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a KRISZTUS ítélő széke előtt, hogy ki-ki megjutalmaztassék aszerint, amit e testben cselekedett

JÓT vagy GONOSZT”

3 hét elmúlt. A két félsejtből sok millió sejt lett. De nem sejtek rendetlen halmaza. Még formájára sem. Minden szerv a helyén van. A kis szív már dobog. Bár még nem nyílt ki a bimbó, már ember. Aki hozzányúl, emberhez nyúl.

A bimbó duzzad, tovább formálódik, mintegy Isten kezében. És egyszer Isten képét kellene hordoznia!

Most durvább veszélyek fenyegetik. Heródes fehér köpenyes katonái a Curette-kanállal vagy hatalmas vákuummal kitépik a védettségéből az örök sötétségbe. De ez csak akkor lehetséges, ha az anyja ezt mondta az életre: – Nem vállalom! Ha azonban az anyja egészséges életösztone, léletszerete és -tisztelete erősebb, mint a hiú bálványok imádata, az élvezetvágy, és nem adta oda magzatát Molok kegyetlen vasának – amely az ókorban gyermekkáldozatokat követelt –, akkor a gyermek tovább él és gyarapodik testének állapotában, és érik, mint gyümölcs a fán.

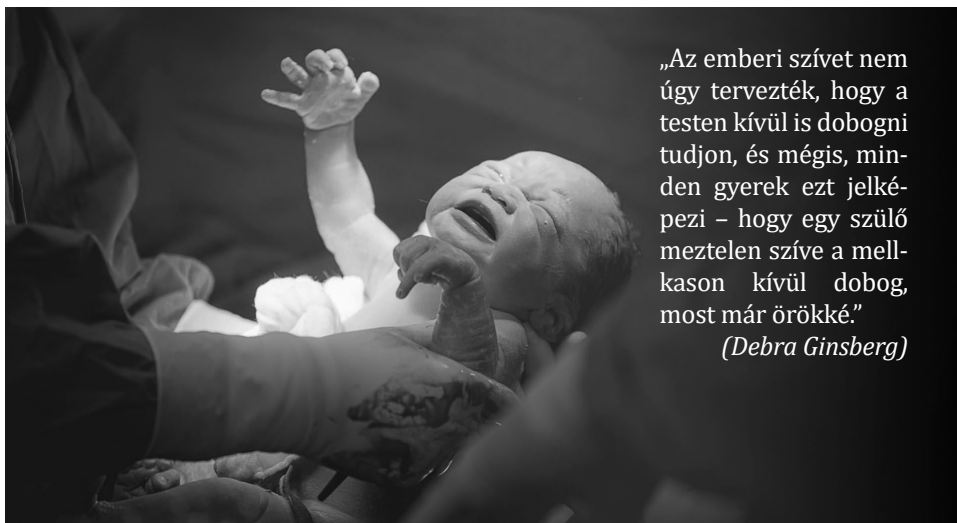
Egy nap tudatosan felkészülten bár, de mégis váratlanul hatalmas fájdalom lepi meg az asszonyt: Az élet egyetlen egészséges, lélettani fájdalma, amelyet a tudomány ismer. Fájdalom, amellyel az élet kezdődik, és amely életet hoz a világra. Enélkül a fájdalom nélkül nincsen élet.

Gyermekek születnek.

Kedves Olvasó!

Ilyen az áldott állapot, ilyen az élet kezdete. Ha hiszel Istenben, ha féled az Istent, akkor el kell fogadnod azt, amire a Szentírás tanít: **az élet tiszteletét!**

Sokan másképp gondolkoznak, mert elvakította őket a gyors meggazdagodás mámora, az élet élvezése, vagy a kényelemszeretet. Esetleg egy

„Az emberi szívet nem úgy tervezték, hogy a testen kívül is dobogni tudjon, és mégis, minden gyerek ezt jelképezi – hogy egy szülő meztelen szíve a mellkason kívül dobog, most már örökké.”

(Debra Ginsberg)

szülőkörű számítás. Azt hiszik, hogy ezek méltányos okok arra, hogy **megöljék** a bimbózó életet.

Keresztyén orvosok és jogászok összefogása és kutatómunkája tisztázta, hogy mikortól kezdve ember az asszony méhében lévő magzat. Csakugyan a születés pillanatában lesz az ember ember? Ha ez így volna igaz, akkor egy nappal a születés előtt nem az? És egy hónappal? Hat hónappal a születés előtt még nem az? Mikortól kezdve ember az ember? Harmadik hónap előtt még nem ember? *És te ezt elhiszed?*

Minden ízében, sejtjében, kromoszómaiban, génjeiben, DNS-rendszerében ember a megtermékenyült pete. Ember, akinek az emberi jogok alapján joga van élni!

A második kérdés, amely felvetődik az, hogy személy-e? Erre nézve is van-

nak adatok. Az ember dinamikusan, az élet folyamán szüntelenül formálódó személy, és az embrionális korszak is csak egy pici, de fontos szakasza ennek a személyiség-fejlődésnek. De ha ez igaz, akkor a szíved alatt dobogó kicsi szív **ember szíve**. Személy is, akiből nagy ember lehet, és ezért megölni **gyilkosság. Jogilag emberölés!**

Ez a drága kicsi emberke emellett kiszolgáltatott helyzetben van. Nem tud szót emelni saját érdekében. Nem tud könyörögni, segítségért kiáltozni, ügyvédet fogadni. A védelem minden lehetősége nélkül ítélik halálra. Kik? – **Az anya, az orvos, a társadalom!** Élete vagy halála egészen az anya döntésétől függ ebben a társadalomban.

(A FUNDAMENTUM Evangéliumi Alapítvány gondozásában megjelent kiadványból) ■

A szegénység

szükséges a politika részéről a gazdasági szabadság is. Ezeken túl is bárki lehet „földönfutó” gonosz törvények és gonosz emberek áldozataként, vagy betegségek, tragédiák következtében.

A Hegyi beszédben viszont Jézus lelki szegénységet említ, mégpedig pozitív példaként állítja eléink. „*Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa.*” (Mát. 5:3.) Itt az Istennel szembeni gög, felfülvalkodottság ellentétéről van szó, arról, amikor valaki belátja, hogy Isten lelki gazdagságához (szeretetéhez, irgalmához stb.) képest koldusszegény. A fentebb idézett ige is (hogy Jézus szegénysége árán meggazdagodhatunk) erről szól. Mert ha befogadjuk az Ő Szentlelkét, akkor Ő átfőmál bennünket az Ő képére és hasonlatosságára. Vele együtt megnyerjük az Ő lelki gazdagságát, megtanuljuk tőle, hogy milyen az igazi szeretet.

Azt tapasztalom, hogy még hívőként is el vagyunk telve önmagunkkal, azt gondolván, mi tudunk szeretni, csak mások nem értékelik a mi érzelmeinket. Általában pont az a baj, hogy a szeretetet csak érzelemként kezeljük. Isten szeretetének tág határai vannak, de a bűn nem fér bele, mert az tönkre teszi a szeretetet. Éppen ezért az Ő szeretete ilyen: „*A szeretet hosszútűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy.*” (I.Kor. 13:4-8.) Ki állíthatja, hogy lelkileg bírja ezt a gaz-

dagságot? Hány sértődés, kiabálás, dühös veszekedés zajlik köztünk és szeretteink között! Csak legalább megbánnánk! Az igazság másik fele viszont az, hogy van határa a türelemnek, és van olyan konfliktus, amit fel kell vállalni.

Kiknek kínál Jézus lelki gazdagságot és teljes szabadulást? Ezt rögtön eléink adja nyilvános szereplésének elején az Ézsaiás idézet felolvasásával, ami az Ő programbeszéde: „*Az Úrnak lelke van rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliomot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szeméinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat, hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét.*” (Luk. 4:18-19.) Az itt felsorolt állapotok a bűn következtében jönnek létre, tehát aki belátja, hogy bűnös, az tud megszabadulni.

Az ó-szövetségi törvények rendszerében a szegénység átok. A törvények betartása áldást, a be nem tartása átkot vont maga után. A Garizim-hegyen kihirdetett áldások így szóltak: „*Ha pedig szorgalmasan hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod és teljesíted minden ő parancsolatát, amelyeket én parancsolok ma néked: akkor e földnek minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr; a te Istened.*” (V.Móz. 28:1.) „*És bővölködővé tesz téged az Úr minden jóban: a te méhednek gyümölcsében és a te barmodnak gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, azon a földön, amely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak, hogy néked adja azt.*” (V.Móz. 28:11.) „*És fejje tesz téged az Úr és nem farkká, és mindinkább feljebbvaló leszel és nem alábbvaló, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek parancsolataira, amelyeket én parancsolok ma néked, hogy tartsd meg és teljesítsd azokat.*” (V.Móz. 28:13.)

Engedetlenség esetén mindezek ellenkezője történik, az átkok a szemben lévő Ebál hegyről lettek kihirdetve. Ez tehát a dolgok természetes rendje. Törvényszegés a dorbézoló, hedonista életmód és a lustaság is az. „*Mert a részeges és dobzó-dó szegény lesz, és rongyokba öltöztet az aluvás.*” (Péld. 23:21.)

Az elszegényedés nemcsak a törvényszegés miatt következhetett be, ezért a törvények a vagyoni kiegyenlítődségre irá-

Egyszer egy baloldali politikus azt mondta: Jézus szegénységpárti volt. Ő már csak tudja! Az viszont tény, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nem voltak vagyonos emberek. Jézus szegénysége ki is van hangsúlyozva az igében, ezt olvassuk: „*Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztusnak jótéteményét, hogy gazdag lévén, szegénnyé lett értetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.*” (II.Kor. 8:9.) Ebből nem következik, hogy aki Krisztus-követő lesz, az anyagilag is jól fog jární (sem az, hogy a szegénység üdvös dolog lenne). Sajnos a bővölködésteológia hirdetői ezt a hamis ígéretet csepegtették az emberek lelkébe, és ez nagy csalódásokhoz vezetett. (Remélhetőleg a legtöbben már belátták, hogy az evangélium nem erről szól.)

A szegénység összetett probléma, bármi lehetünk szegények, és ezeknek sokféle oka lehet. Leggyakrabban anyagi szegénységről beszélünk. Ez lehet a lustaság következménye, lehet oka a tékozlás (erkölcstelen életmód, szórakozás, züllés, függőségek...), de szellemi akadály is lehet a kiegyensúlyozott anyagi helyzetnek, mert az okkult tevékenység is elszegényít, sőt átok is állhat a háttérben. A jóléthez

nyultak, de ha figyelmen kívül hagyták a törvényt, akkor bekövetkezett a szegénység. A mózesi törvények számolnak a szegények jelenlétével. „*Mert a szegény nem fogy ki a földről, azért én parancsolom néked, mondván: Örömet nyisd meg kezedet a te szűkölködő és szegény atyádfiának a te földeden.*” (V.Móz. 15:11.) Jézus is kijelenti: „*Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, és amikor csak akarjátok, jót tehetek velök; de én nem leszek mindenkor veletek.*” (Márk 14:7.)

Voltak egyik napról a másikra élő emberek: „*Azon a napon add meg az ő bérét, és le se menjen felette a nap; mert szegény ő, és kívánczik az után az ő lelke, hogy ellened ne kiáltson az Úrhoz, és bűn ne legyen rajtad.*” (V.Móz. 24:15.) Fontos, hogy a szegényeket nem segéllyel segíték, hanem a munkabéruket kellett gyorsan megkapniuk. A szociális munkában fontos alapelve, hogy halászni kell megtanítani az embereket, nem pedig halat osztogatni nekik. Ez nem könnyű, mivel a bűnös emberi természet csak kapni akar. A legtöbben ismerünk olyan családokat, ahol a pénz egy pillanat alatt kifolyik a kezük közül. Ha pénzhez jutnak, néhány napig dőzsölés van, a hónap többi napjain pedig inség, kéregetés. Ezzel együtt jár a jómódúakra való irigykedés, sőt gyűlölet: másnak miért van, nekik miért nincs? Rajtuk nem segít, ha egyszerűen kipótoljuk a szegénységüket, mert ezt ők folyamatosan elvárják, és nem érzik, hogy nekik is tenni kellene valamit. A hitre nevelés, a tanítás és persze kezdetben az okos segélyezés hozhat váltást az átokból az áldás felé. Az ige arra is figyelmeztet, hogy ha egy ilyen szegény jut hatalomra, akkor az ő uralkodása pusztító az országra nézve. „*A szegény emberből támadott elnyomója a szegényeknek hasonló a pusztító esőhöz, mely nem hágy kenyeret.*” (Péld. 28:3.)

Az Újszövetségben Jézus is okozatnak tartja a szegénységet, ezért az okkal foglalkozik, amitől majd az okozat is megoldódik. „*Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk? Mert mind ezeket a pogányok kérdezik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van. Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak nek-*

tek.” (Mát. 6:31-33). A meggazdagodás vágya is gonosz, de aki az utolsó időkben is csak a vagyon gyarapítására gondol, az elvész. „*Aranyotokat és ezüstötöket rozsdá fogja meg, és azok rozsdája bizonyág ellenetek, és megemésztí a ti testeteket, mint a tűz. Kincset gyűjtöttetek az utolsó napokban!*” (Jak. 5:3.)

A programbeszéd szerint a szegényeknek hirdetett evangélium elfogadása üdvösséghez, és a földi alapszükségletek betöltéséhez vezetett, és nem ígért nagy vagyont. Pál apostol tanácsa: „*Fősvénység nélkül való legyen a magatok viselete; elégedjétek meg azzal, amitek van; mert Ő mondotta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled.*” (Zsid. 13:5.) „*De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.*” (1.Tim. 6:8.)

A megtört szívűséget is félre lehet érteni, mivel azok hallják meg Jézus hívását, akiknek szívén a büszkeség és egyéb bűnök vastag kérge összetörik, tehát jó földé válik az ige magjának a befogadására. (Mi nagy önsajnálattal azt szoktuk gondolni, hogy a csapások, megpróbáltatások alatt vergődő szívre van szükség, pedig ez a helyzet önmagában okozhat még nagyobb megkeményedést is.)

Szoktuk mondani, hogy a gazdagság nem bűn (a nagyvállalkozások csak nagy vagyon működtetésével lehetségesek), de nehéz szabadnak lenni tőle. (Ahogyan a tevének is nehéz a tú fokán átmenni.) Dávid király a szegénységből jött, és hatalmas vagyont adott a fiának, Salamonnak, aki Isten céljaira fordította azt. (Azért magától sem vonta meg a kényelmet, de nagy bölcsen hiábavalóságnak ítélte a gazdagság áldásait.) Jób is vagyonos ember volt, mivel istenfélelméért megáldotta őt az Isten. Amikor pedig mindenét elvesztette, csak ennyit mondott: „*Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!*” (Jób 1:21.) Könnyen elfelejtjük, hogy csak vagyonkezelők vagyunk, nem birtokosok. A vagyont a Sátán elveheti. Az elődeink nemzedékéből ezt sokan átérték, és nagy többségük nem rokkant ebbe bele, mivel Isten segítségében bíztak.

A szegénységben még áldás is lehet. „*Az ember életének váltása lehet az ő gazdagsága; a szegény pedig nem hallja a fenyegetést.*” (Péld. 13:8.) A gazdagság kezelése és megőrzése nagy energiát emészt fel, ezzel szemben a szegényt

nem fenyegeti a vagyon elvesztésének a réme. A szegénynek nincs is lehetősége a vagyonában bízni, ezért hamarabb rábízta magát gondviselőjére. „*Halljátok meg szeretett atyámfiat, avagy nem az Isten választotta-é ki e világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben, és örökösei az országnak, amelyet azoknak ígért, akik őt szeretik?*” (Jak. 2:5.) Isten gazdagnak mondja a mártír egyház (Szmirma) szegényeit, akiket üldöztek, kifosztottak, sokakat megöltek. „*Tudom a te dolgodat és nyomorúságodat és szegénységedet (de gazdag vagy), és azoknak káromkodását, akik azt mondják, hogy ők zsidók, és nem azok, hanem a Sátán zsinagógája.*” (Jel. 2:9.) Békeidőben (melyet mi magyarok jelenleg élünk) nem lehet bölcsebb kívánságunk, mint Agurnak, a példabeszédek egyik szerzőjének: „*A hiábavalóságot és a hazugságot messze távoztasd tőlem; szegénységet vagy gazdagságot ne adj nekem; táplálj engem hozzám illendő eledellel. Hogy meglegedvén, meg ne tagadjalak, és azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Se pedig megszegyedvén, ne lopjak, és gonoszul ne éljek az én Istenem nevével!*” (Péld. 30:8-9.)

Lehet küzdeni a javak igazságosabb elosztásáért a társadalomban (ezt is szociális érzékenységnek mondjuk), de ha a saját anyagi jobblétekről van szó, én ezt a sztrájk eszközével nem tartom helyénvalónak. Az erőszakos módszereket, vagy a munkabeszüntetéssel való zsarolást egyáltalán nem látom igeinek. (Tudom, sokan nem így látják.) Az ország és benne egy-egy réteg jóléte az istenfélelmén múlik. Ha követjük Isten törvényeit az erkölcsben, a gazdaságban, mindenben, akkor járhatunk az Ő áldásaiban. Ezért imádságban kell küzdenünk. Ha csak egy réteg fizetésemeléséért küzdünk, akkor ezeknek az egyébként gazdaságot bénító akcióknak sosem lesz vége, hiszen mindig lesznek olyanok, akik a többiekhez képest kissemmizetnek érzik majd magukat. A legfontosabb, hogy az emberek megtéréséért és istenfő politikuskokért imádkozunk, akik a Szentlélek irányítása alatt jó döntéseket tudnak hozni. Jézus Krisztus nem a társadalmi igazság helyreállításáért küzdött, hanem azért, hogy higgyenek benne. Mi, a követői miért küzdünk? Az előbbi az utóbbi következménye. Küzdjünk az utóbbiért! ■

90 perc a Mennyben

90 PERC SZÍVDOBBANÁS NÉLKÜL! – IGAZ TÖRTÉNET!

Éltre kelt egy halott?! Ez nyilván hírlapi kacsa vagy valami modern fantasy-történet – gondolhatja a nyugati kultúrán felnőtt ember. Mégis egy lelkész, akit Don Pipernek hívnak, pontosan ezt élte át. Egy autóbaleset után mentőorvosok és ápolók 90 percig nem észleltek nála pulzust.

Amikor Jézus a Földön járt, a Biblia tanúsága szerint halottakat is támasztott. A 21. században talán mindez ritkán történik meg, bár Jézus még mindig ugyanaz: mindenható Isten. Vajon miért küldte vissza Dont, sok más embert pedig nem? Miért nem gyógyít meg minden beteget? Erre a választ egyedül Ő tudja. Mi egyet tehetünk – amit Don Piper is –, bízunk Istenben, aki mindent bölcsen, a legjobb belátása szerint cselekszik.

Egy hideg januári reggelen a lelkész autójával éppen egy nagy acélhíd felé tartott. Erős szél és záporosó csapdosta a szélvédőt. A háromgyermekes édesapa mégis teljes nyugalomban vezetett. Gondolatai a következő vasárnapi prédikációja körül jártak. Erre a témára készült: „Hiszek a hatalmas Istenben”. Nem is sejtette, hogy a következő másodpercek döntően más dimenziót adnak majd ennek a prédikációnak. Az egyik teherautó hirtelen kifarolt a hídon. Nem volt idő kikerülni. A teherautó nekicsapódott a lelkész kis piros autójának, odanyomta a híd korlátjához, aztán átgördült a tetején. 11 óra 45 perc volt.

Pár perc múlva egy mentős próbálta kikapintani a balesetet szenvedett lelkész pulzusát, de semmi életjel. „Valószínűleg azonnal meghalt” – szökött oda a társának. Egyetlen szörnyű másodperc – és Don Piper halott volt.

Még néhány tapasztalt mentős kolléga is ellenőrizte az összeroncsolódott kocsi fekvő lelkész pulzusát, de ők is ugyanazt állapították meg. Ponyvát húztak a kocsi fölé, és arra a speciális vágóra vártak, amivel az áldozatot kiszabadíthatják a teljesen eldeformálódott roncsok közül. Teljes 90 percig

feküdt ott, amíg egy másik lelkész oda ment, és imádkozni kezdett érte...

SZEMPILLANTÁS ALATT A MENNYBEN

„Ahogy megtörtént az ütközés, nem egy hosszú, sötét alagútba kerültem, amiről már sokan beszéltek – számol be később Don Piper nem mindennapi útjáról. – Ahogy az utolsó képeket – a hidat és a sűrű esőt – láttam, hirtelen minden emberi képzeletet felülmúló, ragyogó fény vett körül. Csak ennyi volt. Következő éber pillanatomban már a Mennyben álltam. Öröm áradt szét bennem, ahogy körbenéztem.”

Az örökkévalóságba nyert bepillantás örökre beleégett a lelkész emlékezetébe. Arra emlékszik, barátok és rokonok csoportja fogadta. „Néhányan átöleltek vagy megpuszították az arcomat, kezét fogtak velem. Még soha nem éreztem, hogy mások ennyire szeretnek engem. Teljesen mindegy volt, ki hogyan került ide. Csak a megérkezés öröme számított, és ez az öröm feleslegessé tett minden egyéb kérdést. Az időnek sem volt már semmi jelentősége. Meleg, ragyogó fény vett körül. Ahogy széjjelnéztem, alig tudtam befogadni a gyönyörű, élő színeket. Minden árnyalat, minden tónus szebb és elevenebb volt, mint amit valaha láttam.

Minden rossz emlék is elhalványult – folytatja. – Már nem foglalkoztatott, hogy mit hagytam magam mögött. Nem szomorított el, hogy a családomtól és az anyagi javaimtól meg kellett válnom. Egyszerűen mintha Isten minden negatívumot, minden gondot kitörölt volna a tudatomból.

A körülöttem lévő emberek olyan tökéletesnek látszottak, nevetésük átragadt rám is. Éreztem, hogy szeretnek, hogy jobban szeretnek, mint amit valaha is átéltem. Amikor rám néztek, tudtam mit ért a Biblia a tökéletes szeretet alatt.

Otthon éreztem magam – meséli tovább. – Ott voltam, ahová mindig is tar-

toztam. Ez volt az a hely, ahol élni akartam, sokkal jobban, mint bárhol máshol a Földön. Megállt az idő, én egyszerűen csak ott voltam a Mennyben. Megszűnt számomra minden szorongás, minden félelem. Semmi nem hiányzott, tökéletesnek éreztem az egészet.”

A lelkész emlékszik arra, hogy menynei zenét hallott, és érezte Isten jelenlétét, de nem látta Jézust színről-színre.

„Nem láttam fényalakot. Csak néztem a kapun befelé és arra vágytam, hogy lássam, mi várna ott rám.” Vajon miért nem látta Istent? „Csak úgy tudom megmagyarázni, hogy ha valóban megláttam volna Istent, akkor soha nem akartam volna visszajönni – mondja Don Piper. – Arra gondolok, ha egyszer meglátjuk Istent, akkor soha többé nem akarunk visszatérni a Földre, mert Hozzá képest minden üres és értelmetlen.”

ÚJRA A FÖLDÖN

Mialatt a balesetet szenvedett Piper lelkész a Menny kapuja előtt állt, rendőrök és tűzoltók próbálták letakarítani a hídról a balesetben szétszóródott

roncsdarabokat. Rövid idő alatt hatalmas dugó keletkezett.

13 óra 15 perckor egy másik mentős csapat még egyszer megvizsgálta Don Piper pulzusát. Semmi. A holttestet látva nem is számítottak másra. Mindent elborított a vér és az üvegszilánkok. A halott szemén, fülén és száján is erős vérzés nyomai látszottak. Lábai beszorultak az armatúrába, a kormány a mellkasát odapréselte az ülés támlájához.

– Elvérzett! – jegyezte meg az egyik mentős.

A hosszú dugóban várakozók között ott állt egy másik lelkész, Rick Onerecker és felesége is. Egyszer csak úgy gondolták, előremennek a baleset helyszínére.

– Lelkész vagyok – szólította meg Rick az egyik rendőrt. – Segíthetek valamilyenben? Esetleg imádkozhatok valakiért? – A rendőr megrázta a fejét. – Az oldalán meghúzott autó két utasa – mutatott feléjük a rendőr – eléggé megijedt, de egyébként nem történt bajuk. Nyugodtan beszéljessen velük, ha szeretne.

– És mi van a másik járművel? Azzal a ponyvással amott? – kérdezte Onerecker lelkész.

– A piros autóban lévő férfi halott – érkezett rá a kurta válasz.

„Ekkor Isten szólt hozzám – mesélte később Onerecker lelkész. – Imádkozz a piros autóban ülő férfiéért!”

Ez a gondolat sokkolta a gyökeresen konzervatív keresztyén embert. „Halottakért imádkozni, ez teljesen ellentétes a teológiai felfogással! – mesélte később. – Arra gondoltam, hogy ezt egyszerűen nem tehetem! Hogy mehetnek oda imádkozni? Az a férfi halott!”

Közben a sűrű eső könnyed szemerkéléssé vált. De Rick Onerecker ezt már észre sem vette. A rendőrré meredt, és mondott valamit, amiről tudta, hogy teljesen értelmetlen. De Isten olyan világosan szólt hozzá, hogy nem kételkedett abban, mit kell tennie. Isten arra indította, hogy imádkozzon egy halott emberért! Bármennyire abszurdnak is tűnt a helyzet, Rick tudta, hogy a Szentlélek szólt hozzá.

– Szeretnék imádkozni a piros autóban ülő férfiéért – mondta végül a rendőrnök.

– Már mondtam: az a férfi halott! – válaszolt a rendőr.

– Tudom, hogy furcsán hangzik, de mégis szeretnék imádkozni érte.

A rendőr hosszú ideig nézett rá, aztán végül ezt mondta:

– Na jó, ha ezt akarja, hát tegye! De figyelmeztetem: iszonyú látvány! A férfi elvérzett, és borzasztóan néz ki a ponyva alatt. Minden trücskölés után, a teste teljesen szétrombolódott.

– Szanitéc voltam Vietnámban – válaszolta Rick. – A vér látványa engem nem sokkol különösebben.

Így aztán odament a piros autóhoz, bemászott a hátsó ülésre a ponyva alá. Biztonság kedvéért megtapintotta a nyaki ütőeret, de semmit nem érzett. Majd rátette kezét Don jobb vállára, és elkezdett imádkozni. „Nem ismertem azt a férfit, azt se tudtam, hogy keresztyén-e – mesélte Rick. – Csak annyit tudtam, Isten azt akarja, hogy imádkozzam érte.” A lelkész teljes szívvel imádkozott, közben még a könnyei is eleredtek. Egyszer csak azt az indíttást kapta, hogy lelki énekeket énekeljen. Azután újra imádkozott. Az volt az érzése, hogy elsősorban a belső sérülésekért kell imádkoznia és gyógyulást kérnie, aztán azt is, hogy a férfi megszabaduljon az agykárosodástól, belső vérzésektől és szervi károsodásuktól.

A HALOTT ÉNEKELNI KEZD

Kívülről szemlélve a helyzet elképesztően hatott. Rick is furcsán érezte magát. Tudta, hogy a férfi halott, saját maga sem észlelte a pulzusát, mégis imádkozik érte. Nem is akárhogy, talán életben most a legbuzgóbban. Már egy ideje imádkozott és énekelt, aztán újabb dalba kezdett: „Ó, mily hű barátunk Jézus...” – és ekkor hihetetlen dolog történt. A halott ember egyszer csak halkan bekapcsolódott az éneklésbe. Onerecker lelkésznek elakadt a lélegzete. Amilyen gyorsan tudott, kimászott a roncsból, és a legközelebbi mentőshöz rohant:

– A férfi él! Nem halt meg! Él! – De ki hiszi ezt el neki? Imádkozik egy férfiéért, aki másfél órával azelőtt meghalt! Aztán átrohan az úttesten ezt kiabálva: „A férfi újra él!” A mentős hitetlenkedve meredt rá.

– A férfi él! – mondta Rick még egyszer. – A halott férfi elkezdett énekelni velem! – Teljesen hihetetlennek tűnt, amit mond, de mégis újra és újra így kiáltott:

– A férfi énekel! Életben van!

– Tényleg? – kérdezte az egyik mentős. – Nézze, mi tapasztalt mentősök vagyunk. Pontosán tudjuk, mikor halott valaki. És az az ember annyira halott, hogy ennél halottabb már senki nem lehet!

– De higgyen nekem! – próbálkozott tovább Rick. – Velem együtt énekel! – A mentős azonban nem akart odamenni az autóhoz.

Rick ekkor az egyik mentőautó sofőrjéhez rohant.

– Kérem, nézze meg a férfit! Él! – A sofőr nyugtatni próbálta Ricket, mintha nem lenne normális:

– Figyeljen, mi nem az első alkalommal csináljuk ezt végig. Jól tudjuk, mi a helyzet! Ez az ember...

– Maga figyeljen ide! – szakította félbe őt Rick. – Lefekszem ide az autója elé. Ha nem megy oda a piros autóhoz, akkor át kell gázolnia rajtam! De kérem, jöjjön oda velem, csak még egyszer tapsintsa meg a férfi pulzusát!

A mentős végül engedett, és oda mentek az autóhoz. Még egyszer megtapintotta Don pulzusát – és lüktetett! Hirtelen mindenki akcióba lendült. Végre megérkezett a speciális szerszámokkal az autó, hogy a férfit ki tudják szabadítani a roncsból. Maga Don alig érzett valamit: „A testem sokkos állapotban volt. Nem éreztem fájdalmat – akkor még nem. A fájdalom később jelentkezett. Hordágyra fektettek, és a mentőautóhoz gurítottak. Könnyű eső szitált az arcomra, nem láttam semmit, csak a híd felettem lévő acél szerkezetét. Nem tudtam megmozdítani a fejemet. Hallottam, hogy körülöttem az emberek futkosnak, és hogy a lábuk alatt ropog a sok üvegszilánk. Halkan beszéltek, olyan halkan, hogy alig értettem mit mondanak. Arra gondoltam: valami iszonyú dolog történhetett, és azt hiszem velem.”

Don nem tudja megmagyarázni, miért küldte őt vissza Isten. Szívesebben maradt volna a Mennyben, de a bizonyosság, hogy egy napon újra odamehet, békével tölti el.

Az orvosok nem nagyon reménykedtek Don Piper felépülésében, de mégis életben maradt. Sokszor meg kellett operálni, és számtalan kezelést kellett kibírnia. A mai napig testi fájdalmak között él, mégis sok embernek nyújt bátorítást a történetével: betegeknek, haldoklóknak és gyászolóknak. Az üzenete így hangzik: a keresztyén embereknek nem kell félniük a haláltól – a Menny egy csodalatos hely.

Don Piper lelkész csak most írta le részletesen az 1989-ben Texasban átélt balesetnek és következményeinek a történetét. Rick Onerecker lelkész azóta végleg a Mennybe költözött. ■

SIKLÓS JÓZSEF

Macedon férfi

(Ap.Csel.16,8-10)

Kitárt karokkal,
sóvár szemekkel,
remegő lábbal a tengerparton áll-

Pál!

Jöjj Macedóniába,

Jöjj Európába,

segíts!

Mert bajok vannak Európában.
Szárnyaló filozófiánk van,
de utcáinkon koldusok.
Gitár zeng márványpalotákban,
rabszolgák hátán szíj suhog.
Bálványokkal tele a város,
lelkekben úr, riadt magány.
– Mi újság? – kérdik, s bomba robban
Athén vagy Belfast? piacán.
Lázasan kutat a tudós,
szuperbombát kotyvasz az üstje,
égnek mered a kölni dóm,
és ég felé száll Auschwitz füstje.
Futnak tőzsdébe, mulatóba,
itt könny, amott közömbös arcok,
trágár, pálinka-szülte nóta,
hazug békék, valódi harcok...

Metróval száguldunk a mélyben,
sebes huzat szemünkbe vág;
de a mélyből felszínre robban
az elfojtott ösztön világ...

Összkomfortos tömbházainkban
ezrivel élünk – egyedül,
és gyűlöli a gyalogjárót,
ki sietve, autóban ül.

Többé egymásra rá se nézünk,
szemünk a képernyőt lesi.

„Hálás vagyok, elég amim van.”

– e szót vajon ki ismeri?

Mint éjjel-nappali robot
gyümölcse – készen van a ház,
de máris zörget ajtaján
az idegösszeroppanás...

Autója és luxuslakása,
szép fia van az ifjú párnak,
de mire szól: apu – anyu,
már árva lett, - szülei válnak.

Kollégiumban a diák
fejében már tudás özön,
– szalámis zsemlét eldobál
és szüleinek nem köszön.

Öregotthonban él a néni
mi csak kell, megvan mindene,
évszám jön-e valaki hozzá,
hogy elbeszélgessen vele?
Kórházakban, szakrendelésen
kiadnak sok száz leletet
– e tevékenység mozgatója
ügyintézés – vagy szeretet?
Milliók világvárosokban
minden agyafúrt kényelem
titkát sejtjük, mindent tudunk már,
csak egymást elviselni nem.
Rakéta röptű életünket
sztreptomycin, gyomirtó vegyszer
könnyíti – és hány emberünk
volt életében boldog egyszer?
Van-e értelme életünknek?
Semmibe hajló büszke ív...
Művészetünk és irodalmunk
absztrakt és nonfiguratív...
S amikor végre, úgy tűnik:
Tökéletesen szép az élet -
mint váratlan befejezés:
Nyitott gázcsap, revolver, mérge...

Új szexbombát a sztriptízbárba!
Beatzenét, jógát, heroint!
Horoszkópot, mágia titkát!
Új mámor kellene megint!
Mámorok láncreakciója:
lelkünkön rettentő bilincs...
Ennek a gyötrő szomjúságnak
már enyhülése, vége nincs?

Szomjasan várjuk, hogy segítsen
rajtunk az Ismeretlen Isten!

Akartak segíteni már
vad eszméssel, féldeci rummal –

Pál!
Jöjj át, segíts
Jézussal, evangéliummal!

1976 ■

A Sátán Isten tanácsgyűlésében?

(Jób 1:6-12 és 2:1-6.)

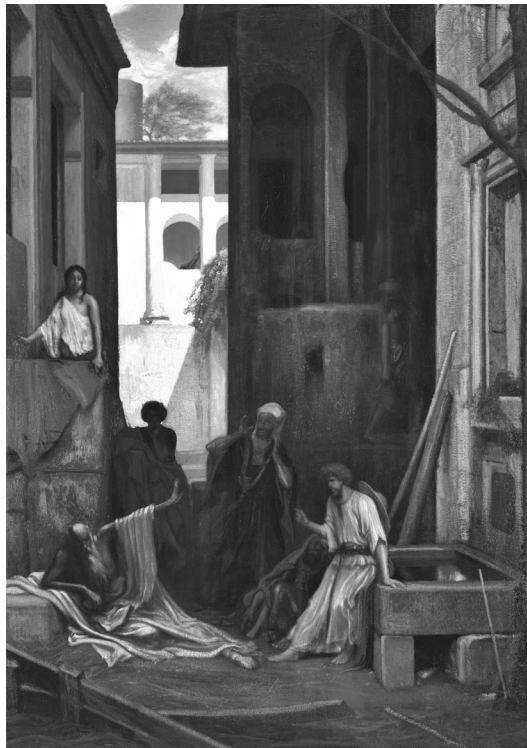
Tud a Sátán Istennel beszélni? Ez mégis lehetetlennek látszik!

Nézzük meg csak a bibliai helyet tüzetesen! Az első ez: „*Lőn pedig egy napon, hogy eljövénék az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr előtt és eljöve a Sátán is közöttük. És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jössz?...*”

A Jubileumbiblia ehhez azt jegyzi meg:

„Itt lepleződik le Jób szenvedéseinek háttere. A mennyei trónteremben, ahol az isteni világkormányzásnak és az emberi sorsoknak összes száalai összefutnak, megjelenik az angyalok között a Sátán (Zsolt. 29:1; 89:7.), Isten és az emberek ellenfele (Luk. 22:31 és I.Péter 5:8.). Meggyanúsítja Jób istenfélelmének önzetlen voltát, és reméli, hogy megejtheti őt, ámde akarata ellenére közre kell működnie abban, hogy elérhető legyen Isten szeretetteljes szándéka, hogy az ő szolgáját igazolja, és még gazdagabb kegyelemmel megkoronázza (I.Mózes 50:20.). Mily vigasztaló, hogy a Sátán semmit sem tehet az Isten előzetes tudomása és beleegyezése nélkül, és hogy nem mehet tovább annál, ameddig Isten megengedi! Egyébként minket nemcsak a bizonyságoknak fellege vesz körül, kik minket a futásra s a harcra buzdítanak (Zsid. 12:1.); a Sátán is résen van, hogy a gonoszt kipuhatolja nálunk, és vádoljon bennünket az Isten előtt. Boldog, ki dicsekedhet: Az Úrban van az én igazságom és erőm! (v.ö. Róm. 8:31.)

Ebből világosan láthatjuk, hogy a Sátán az angyaloknak ezen gyűlésében megjelent. Ez a hely nem az egyetlen, mely erről szól nekünk. A Jelenések 12:1-ben ez található: „*És hallék nagy szózatot az égben, mely ezt mondja vala: „Most lett meg az idvesség és az erő, és a mi Istenünk országa, és az ő Krisztusának hatalma, mert a mi atyánkfiaiinak vádolója levettetett, ki vádolja vala őket éjjel és nappal a mi Istenünk előtt.”* És a Zakariás 3:1-ben ez van: „*Azután megmutatá nekem Jósuát, a főpapot, aki az Úr angyala előtt áll; és a Sátánt, aki jobb keze felől áll, hogy vádolja őt.*” És a Lukács 22:31-ben ezt találjuk: „*A Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát.*”

Mindezen helyekből kiviláglik, hogy az ördög, mint „az atyafiak vádolója” Isten trónjához odajárulhat. Ez rendkívül komoly gondolat. Ezért kell elrejtőznünk Krisztusban, mint az író mondja:

„Drága jézus, én Te benned
Örömmel elrejtezem,
S ha jól elfedez szerelmed,
Nem árthat így semmi sem!”

Mint a zoltáros mondja: „*Elől és hátul körülveszel engem, és fölöttem tartod kezedet.*” (Zsolt. 193:5.)

Jób reménytelen állapota

(Jób 14:10-14.)

A hely így hangzik: „*De az ember az erőtlenség miatt megromolván, meghal; és mikor kimúlik az ember, hol legyen? A víz kimegyen a tóból, a folyóvíz kiapad és megszárad. E képen, mikor az ember meghal, nem támad fel, míg új egék nem lesznek; s nem költetnek fel az emberek, sem az ő álmokból föl nem ébrednek. Vajha engemet a koporsóban elrejteneél, és elfedeznél engemet addig, míg a te haragod elmúlnék; és vetnél nékem határt, melyben megemlékeznél rólam! Mert minekutánna az ember meghal, avagy feltámad-é?*”

Ez egy teljesen elcsüggedt és kétségbeesett férfi beszéde, aki az Isten útjairól eltévedt, kinek az örökéletre nincs reménye és éppen ezért kapaszkodik ebbe a földi életbe.

Istennek hála, Jób nem maradt meg ebben a csüggedt hangulatban. A világosságnak újra fel kell ragyogni a megigazult ember előtt. Néhány fejezettel később egészen más hangnemben beszél. A 19. fejezetben ezt mondja: „*Vajha az én beszédim megirattatnának! Ah, vajha valaki azt cselekedhetné, hogy könyvbe bejegyeztetnének! Vaspennával és ónnal kősziklán, örök emlékeztet-re kimetszenének! Én is jól tudom, hogy az én Megváltóm él és utoljára az én porom felett megáll. És minekutánna a férgek az én testemet megrágnák (ebben a testben), test nélkül látom meg az Istent. Önönmagam látom meg, nem más, az én szemeim látják meg Őt.*”

Látjuk itt, hogy a világosság napja ismét feljött a kétség és reménytelenség éjszakája után.

(Modersohn Ernő: 100 ellentmondás és homályos hely a Bibliában című könyvéből) ■

25 éve hunyt el Szarka László

25 éve, 1998. május 9-én hunyt el Szarka László nagyhalászi református lelkész, aki a pomázi református temetőben nyugszik. Felesége és lánya is itt élnek Pomázon, gyülekezetünk tagjai. A lelkipásztorra egy ígehirdetésével emlékezünk, melynek most is ugyanolyan aktualitása van, mint akkor, amikor elhangzott a nagyhalászi református templomban.

KENYÉR ÉS BÉKE

*„Békességet ad határaidnak, megelégit téged a legjobb búzával.”
(Zsolt. 147:14.)*

Ez a zoltár bizonyára szép természeti képeivel ragadja meg először az olvasót és hallgatót, engem is azokkal ragadott meg, különösen a 14. verssel.

Isten dicséretére hív fel lelkes és lelkesítő szavakkal a zoltár mindenkit, de legfőképpen a gyülekezetet, Isten népét. Isten dicséretének indokait abban látja, hogy az önmagában is jó, lelki gyönyörűség. Énekelni, Istent magasztalni, magát az embert olyan kellemes hangulatba hozza, hogy már csak azért is jó. De illendő is. Isten meg is érdemli. És itt elsorolja Isten tetteit, érdemeit. Mit tett Jeruzsálemmel, a várossal és néppel? Romjaiból megépítette, az elűzötteket, a szétszórtakat, a foglyokat összegyűjti, megtört szíveket gyógyít, sebeket kötöz be. Isten kegyelmének megtapasztalásáról az embernek, Isten gyermekének valóban áldott emlékei vannak a távoli, vagy közeli múltból, a jelenből és ilyen tapasztalatai lesznek a jövőben is. Ez a történelem.

Isten dicséretre és magasztalásra méltó a természetben megmutatott cselekedeteiért is. Ezt tárgyalja a zoltár a II. részben. Rámutat a csillagokra, az égre, a felhőkre, esőre, rámutat a földre, a hegyekre, a füvekre, madarakra, állatokra. A természeti rendekre, a családra, gyermekekre. Beszél a tél, a nyár és a tavasz csodáiról. Egyszóval mindenben a gondviselő Isten hűségét magasztalja a zoltáros. Isten gondviselő szeretete kiterjed az egész teremtet minden-

ségre, dicsőítésére és magasztalására azonban csak az ember képes, és ezt el is várja a szövetségben élő néptől, gyülekezetétől. Végül pedig az Igében találja meg az Isten dicséretének igazi indokát.

A történelem, a természet és az Ige beszél nekünk Istenről nemcsak ebben a zoltárban, hanem a kijelentés sok más tanúbizonysága szerint is. Most hajoljunk közelebb ehhez a 14. vershez:

„Békességet ad határaidnak, megelégit téged a legjobb búzával.” Itt nem a megszokott aratásról van szó. Közölni, adni, beültetni valakinek a lelkébe valamit. Teneked csodálatos szántóföldet adott az Isten. Kezedbe adta gyermekeid lelkét, azokba kell hogy beültesd a szeretetnek, hitnek és jósnak magvait. Te, édesapa, aki családfő vagy, tudod-e, hogy mit terem feleséged, gyermekeid lelke? Ismered Isten törvényeit. Megrostálsz a gabonát, mielőtt elvetnéd. Őrülnék tartod azt, aki a konkolyvetéstől vár búzaaratást. De vajon megrostálsz otthon szavaidat, tetteidet, amik hitvesed, gyermekeid lelkébe hulló magok? Jó gazda vagy-e otthon is? Mert hiába vársz a konkolyvetésből búza-

RÉSZLET A PSALMUS KÓRUS 1998. ÉVI KRÓNIKÁJÁBÓL

Május 9-én, szombaton délután gyülekezetünk az őrbottyáni énekkari találkozóra induló autóbuzsánál.

Csendesen, megdöbbenően osont a hír szájról-szájra; hazaszóltotta az Úr Szarka Laci bácsit, a mindenki által szeretett és tisztelt Nagytiszteletű urat. Szarka László szívelégtelensége miatt nyugállományba kényszerült Nagyhalászon. Felcserélte a tágas parókiát egy pomázi panellakásra feleségével, unokái és leánya közelébe költözött.

Csendben beépült gyülekezetünkbe, soha nem kért szolgálatot, de ... élő igével szolgált, ha lelkipásztorunk súlyos betegségének hullámszórosszullétei miatt nem tudta vállalni az ígehirdetés terhét. Örök fiatal volt, erőt és lelkesedést sugárzott a fiatalok között is, szeretet áradt lényéből.

aratást. Tudod, hogy meg kell művelni a földeket, meg kell vetni a búza ágyát, de mint szülő, mivel vetted be szeretteid lelkét? Hittel, szeretettel, imádsággal?

És van-e magod? A búzamatot kezünkbe adta Isten. De adott egy másik, egy még csodálatosabb lélek-magot is, amiből kinő a szeretet és a hála, a tiszta, boldog élet, amiben benne van az örökélet csírája is. Ez az Ő Igéje. Ez Jézus szava. Tisztított mag ez, amelyből egyedül terem léleknyeres s öreg napjaid öröme. Van-e neked ebből a magból? Ezt vetted-e el a teid lelkébe, vagy hazugságot, önzést, káromkodást, mérget, fekete konkolyt vetsz? Jézus Krisztus 2000 évvel ezelőtt elvetette saját testét érettünk. Életét, hogy mint rothadt gabonamagból új élet fakadjon. Így Ő békét és örök életet adott millió és millió élet számára.

Az úrasztala azt hirdeti, hogy ez mégsem a ti vetétek, hanem Isten ajándéka.

Morse, az elektromágneses táviró felalálója hívó keresztyén, az Úr Jézus aláztatos szívű szolgálja volt. Még világhírű találmánya sem tette gőgössé. Az első üzenet, amelyet táviróján továbbított, ez volt: „Íme, mily nagy dolgot cselekedett Isten!” Korszakalkotó nagy találmányát nem a maga bölcsességének tulajdonította, hanem Isten Szentlelkének ihletésének. Amikor New Yorkban leleplezték a szobrát, és felkérték, hogy ünnepi beszédét mondja el, a 115. Zsoltár 1. versével kezdte: „Nem nekünk, URam, nem nekünk, URam, hanem a te nevednek adj dicsőséget!”

Dicsérjük hát az Urat a mindennapi kenyérért!

De dicsérjük az Urat azért is, hogy az aratás – ebben az óriási világfeszültségben – békeséges körülmények között végbe mehet. Nem kis dolog ez. Voltak már, csak ezen a magyar földön is keserves és szomorú aratások. A világ ropant aggodalommal gondol egy olyan időre, amikor esetleg nem lesznek ilyen békeséges aratások. Béke volt addig, amíg növekedett a vetés, amíg megtörtént az aratás, és most az a vágy van a szívünkben, hogy békeségben ehessük meg ezt a kenyeret. Igen szorosan összetartozik a békeség és a kenyér. Ha nincs békeség, amikor háborúk vannak, kenyér sincs elég, és kenyér sincs jó. Jó kenyér, fehér kenyér akkor van, ha

béke van. Íme nem mesterségesen kapcsoljuk össze, az Ige maga is összekapcsolja az éppen felolvasott versben.

És össze van kapcsolva ez már az örökkévalóság óta az Élet Kenyerében, Jézus Krisztusban, aki a békeség Fejedelme, Ura és adója. Mikor saját testét kiábrázolva a kenyérben önmagát, lelkét, erejét nyújtja tanítványainak, a gyülekezetnek, nekünk – békeségét nyújtja. Mikor az örökkévalóság szépségét és boldogságát akarja kiábrázolni, erről a kettőről beszél: ASZTALÁNÁL leszünk és VENDÉGSÉGBEN leszünk nála, és békeséget ígér a mennyei hazában. Mert ez a két fő jó a foglalatja minden emberi vágynak, igénynek, kívánságnak, óhajnak: a KENYÉR és a BÉKE. Így is mondhatnánk, a testi és lelki élet áldásainak a koronája, összessége.

Amint elég kenyeret és elég búzát tudott adni az Úr nekünk, fog tudni adni elég békeséget is, határainkra, városainkra, utcáinkra, hajlékainkba. Ő ebben is gazdag. Igyekezzünk reá, törekedjünk érte, miként munkálkodnunk kellett a kenyérért is, pedig az is az Ő adománya. Mindig dicsérjük az Urat a békeségért is! Az eddig megtartott, megadott, megőrzött békeségért! Aratás után megint újra vetni fog az ember, mindjárt munkálkodni kezd a jövő évi kenyérért, hát valamilyen állandó munkálkodást kíván az Úr a békeségért is. Nincs megállás, az is csak úgy adatik majd megint, ha ismét latba vetjük erőnket, odaállunk, ahová kell, ahol tudunk valamit tenni. És nem lesz hiábavaló munkánk az Úrban.

A kenyérért való fáradozás sem hiabavaló, hiszen Isten ígéretet tett arra, hogy míg e föld létszen, vetés és aratás soha nem szűnnek; a békeségre is ugyanilyen ígéreteink vannak: „A jövőendő a béke emberé”; „Boldogok a békeségre igyekezők: mert ők Isten fiainak mondatnak”; „Az igazság gyümölcse pedig békeségben vettetik azoknak, akik békeségesen munkálkodnak”.

Búzáért és békeségért, kenyérért és az életért, a földi életért és az örök életért munkálkodva dicsérjétek, magasztaljátok és áldjátok az Urat!

(Szarka László: „...és méne a maga városába” című ígehirdetés gyűjteményből) ■

SZARKA LÁSZLÓ

1926. július 31-én született a Szabolcs-Szatmár megyei Kótaj községben, Szarka László ref. lelkész és Balogh Ilona első gyermekeként. Elemi iskoláit Nyírbogáton végezte. A gimnáziumot Sárospatakon kezdte el, majd két éven át a nagyváradi hadapródiskola növendéke volt. Mint 17 éves fiatal 31 hónapi orosz fogságba került (1944-1947). Az érettségit végül a nyíregyházi Kossuth Lajos Evangélikus Gimnáziumban 1948-ban tette le. 1953-ban, derecskei segédlelkészként nősült. Felesége Pásztor Berta, gyermekei: László (1954) és Zsuzsanna (1959). 1954-1958 között a Hajdú-Bihar megyei Tépe község lelképásztora volt, majd 37 éven át – 1958. október 19-től 1995. október 15-ig – mint nagyhalászi lelkész végezte Istentől kapott feladatát. Homoktanya, Mága és hosszú időn át Tiszatelek lelképásztori feladatait is ellátta. Nyugdíjba menetele után Pomáz lett a lakóhelye. Boldog volt, ha szolgálatra hívták, mindig szívesen állt rendelkezésére a környéken élő lelkésztestvéreinek. 1998. május 9-én szívinfarktus következtében, szenvedés nélkül tért vissza Teremtő Urához.

„Ne féj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt megsegítelek, és igazságom jobbjával támogatlak.” (Ésaiás 41:10.)

Gyermektáborunk Móraon

2023. JÚNIUS 26. – JÚLIUS 01.

Kedves testvérek! Az elmúlt héten 22 gyerekkel Móraon táboroztunk, a móri gyülekezet Szolgáló Szeretet Háza nevű táborában. A tábor alatt Nehémiás történetével foglalkoztunk.

Hétfői történetünkben Nehémiás imájával találkozunk, aki mikor meghallja a jeruzsálemi gyülekezet sanyarú sorsát, imádkozik Istenhez, iránymutatást, támogatást kér. A nap vezérfonala: „bármibe is fogunk, mindig szükséges előtte az imádság”. A nap aranymondása is erre emlékeztetett minket: „Vesd az Úrra terhedet, és ő gondot visel rád! Nem engedi sohasem, hogy ingadozzon az igaz.” (Zsolt 55,23)

Kedden Susán városából Jeruzsálembe érkezünk Nehémiással. Megnéztük a romladozó várfalat, és megkezdődik az építés. Láttuk, ahogy minden család, nemzetség a fal és kapuk különböző részeit javítja, építi. Ennek mentén a beszélgetések fő üzenete az volt, hogy „A te helyed is kijelölte Isten, ahol építened kell”. A nap aranymondása is megerősített minket ebben: „Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor 15,58)

Ahogy egy tábornak is a 3-4. napja a legnehezebb, velünk is szembe jöttek a nehézségek. Szerencsére csak a történekm, és nem a tábori életben. A fal építését a környező népek és hatalmasságok nem nézik jó szemmel, és összefognak Jeruzsálem ellen. Először csak gyalázkodnak, majd összeesküdenek, és háborút akarnak. A zsidók ugyanakkor Istenhez fordulnak, imádkoznak, aki megmutatja nekik a kiutat és megvédi őket az ellenségtől. Ahogy az aranymondásban is olvashattuk: „Harcolni fognak ellened, de

nem bírnak veled, mert én veled leszek – így szól az Úr –, és majd megmentelek” (Jer 1,19).

Csütörtökre felépült a várossfal. A megerőltető munka 52 nap alatt Isten segítségével elkészül. A nép megpihen a munka után. Összegyűlnek és felolvasztatják Ezsdrással a törvénykönyvet. A parancsolatokat meghallva és megértve elszomorodnak. Belenézve Isten „tükrébe” megértik, hogy milyen bűnösök. Isten ígéje számunkra is ugyanígy tükör lehet, mint számukra. Ugyanakkor az előljárók vidámítják a

népet, hogy örüljenek és örvendjenek és másoknak is adjanak az örömeikből, hiszen az Isten szent napját ünneplik. A nap aranymondása a 119. Zsoltár 162. verséből szól hozzánk: „*Úgy örülök beszédednek, mint aki nagy zsák-mányra talál.*” (Zsolt 119,162)

Pénteken nem volt más hátra, mint a meglátott tükörképéből levonni a tanulságokat, és bűnbánatot tartani. Isten a megvallott bűneinket Jézusért meg tudja bocsátani. Sőt meg is újítja szövetségét velünk is, ahogy tették ezt Nehémiás korában a felis-

mert bűnök megvallása után. Ahogy János apostol írja első levele 9. versében: „Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól.” (1Jn 1,9)

Szombati napunk az összefoglalásról szólt, a tanultak elmélyítéséről. Meg persze az összepakolásról.

Nehémiás története mellett természetesen jutott időnk másra is. Kirándultunk a Gaja-szurdokba, a csókakői várba, fürödtünk, kézműveskedtünk. Volt akadályverseny és tábortűz is, bár úgy tűnt, hogy a legnagyobb sikerre a kertben lévő játszótér klasszikus – nagyjából velem egyidős – körhin-

tájának volt. Amikor volt egy kis szabadidő, szinte soha nem volt üres.

Köszönöm minden szolgálónak a táborban, a táborért végzett munkáját! Boros Sámuelnek; Érfalvy Bálintnak; Fehér Tibornak; Juhos Nimród-nak; Kerekes Balázsnak; Oskolás Ildikónak; Schmidt Andreának és Zádor Edinának.

Köszönjük a gyülekezetnek a lelki és anyagi támogatását, hogy ez a tábor létrejöhessen, és nem utolsó sorban köszönjük a szülőknek a bizalmat, hogy gyermekeiket ránk bízta erre a hétre. Reméljük, hogy az idei napközis táborban, illetve a jövő évi táborba is találkozunk! ■

„Sose becsüld kevesebbre az alázatos bűnvallást a legtökéletesebb erénynél!”

Szent Gergely

BOGÁRDI SZABÓ ISTVÁN

Az erények létrája

A középkor egyik híres enciklopédiája, a „Gyönyörűségek kertje” (*Hortus Deliciarum*), Landsbergi Herrad apátnő alkotása, tartalmaz egy szép magyarázó táblát, amelynek ez a címe: „Az erények létrája”. Roppant érdekes rajz. A lapot keresztirányban egy létra metszi át a földtől a mennyig. Baloldalon mindenféle ördögök, démonok kísértők láthatók, akikkel őrangyalok küzdenek, hogy a szegény ember ne essen kísértésbe. A kép jobb oldalán egy gyönyörű függőkert-szerű világot látunk csodás építményekkel, gazdagsággal, pompás életformákkal, gyümölcsökkel.

A létrán pedig emberek kapaszkodnak fölfelé egymás után, de lám, alázuhanak egyenként. Nem érnek föl a létra tetejére, mert alánéznek a gyönyörűségek kertjére, és kívánatosabbnak tartják a mulandó dolgokat, a termőföld kizsárolását, az aranyat, a más asszonyát, a szolgák megalázását, a bálványokat, mint a menyeyi életet. Hát sorban zuhannak le a létráról, és nem jutnak föl a mennyi dicsőségbe, ahova ki van írva: az élet koronája, a legfőbb erény a szeretet és annak betöltése.

A alakok mellé oda van írva, hogy ki kicsoda. Ők a középkor kiválóságai érdemességi rendben. S minél magasabbra kapaszkodott valaki, annál nagyobbat zuhan. Legfölülről esik le a remete (a teljes magányban élő aszkéta), aztán az anachoréta (a világból kivonuló hősies szerzetes), utána a kolostori szerzetes (aki rendházban él), aztán a klerikus (a világi pap – tehát én a negyedik vagyok), aztán a laikus (zuhantok ti is, testvérek!). Miért esnek le? Mert nem fölfelé tekintenek! Pedig létrán kapaszkodva – felfelé kell nézni! Az erények létrá-

ján kapaszkodva is felfelé kell nézni: igazságosság, méltányosság, bölcsesség, állhatatosság, hűség, megbízhatóság, hála – sorolhatnánk az összes erényt, sok foka van annak a létrának.

Csak fölfelé nézz, ne lefelé, mert megrémülsz, és lezuhanasz! Lám, zu-

han a remete, az anachoréta, a szerzetes, a klerikus, a laikus. Te ne ess le az erények létrájáról!

(Bogárdi Szabó István: Megfordította sorsát c. könyvének 2022. július 10-i prédikációjából) ■

PUSKÁS ATTILA

A Király kicsúfolása

Bogárdi Szabó István: „Megfordította sorsát” című könyvéről

Nagyon nehéz helyzetben vagyok, mert egy olyan prédikációs könyvet szeretnék a testvérek figyelmébe ajánlani, amelynek legszívesebben – tartalomjegyzékkel együtt – mind a 322 oldalát idemásolnám, hogy olvassák el a testvérek, mert *Bogárdi Szabó István* püspök úr gondolatai Jób könyvéről annyira megragadják az ember lelkét, annyira felemelik Isten világosságába, hogy csak azt kívánhatom, bárcsak mindenki átélhetné, hogy Isten Szentlelke kinyitja előtte az Ige kapuját, és beviszi oda, ahol Isten gondolatai, bölcsessége van kincsként elrejtve.

Mert a mi keresztyénségünk nyomorúságának legfőbb oka talán az, hogy minket is a tévedéseink határoznak meg. Úgy gondoljuk, hogy *nekünk* van igazunk, sőt, nekünk *mindig* igazunk van. És nekünk azért van igazunk, mert mi másként gondolkozunk, mint a világ, mert mi *ismerjük* Isten gondolatait az igazságról. De Jób könyve megtanít minket arra, hogy mi tulajdonképpen nem ismerjük Isten gondolatait. „*Bizonny, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim – így szól az ÚR.*” (Ézsaiás 55,6) Ez az Isten népének szóló isteni kijelentés, és éppen Jób könyve érteti meg velünk leginkább ezt az egyszerű igazságot, püspök úr kötete pedig a legjobb vezető arra, hogy erre a Jób könyve által is hirdetett igazságra eljussunk.

Persze az egész könyv idézése nyilvánvalóan nem fér bele a róla szóló ajánló szűk keretébe, mégis, hogyan lehetne e keretek között igazolni, hogy egyedül Isten ismeri az igazságot, mert Ő maga az igazság? Mi az tehát, amit igazán érdemes itt felidézni ebből a 26 prédikációból? Talán egyetlen fejezetet, ami az olvasót Krisztushoz vezet. Mert hiszen Jób szenvedésének története is ugyanazzal a céllal íratott meg,

mint a Szentírás minden más könyve is: hogy elvezessen a Megváltóhoz, a nyomorúságtól, büntől, szenvedéstől elviselhetetlen, önmagába omlott emberi élet szabadítójához, Jézus Krisztushoz. És ezt most Jóban keresztül, aki nem bűnei igazságos büntetése miatt szenved (hiszen maga Isten mondja róla, hogy nincs még egy ember a földön, mint ő: igaz, istenfélő, kegyes és bűnkerülő), hanem mert Isten akarja ismertetni vele igazi Önmagát, és azt akarja, hogy szenvedése istenkeresésre készítse. Miért? Hogy megkönyörülhessen rajta! Hogy elfogadja érte a váltságdíjat! Bár Jób nem tudja ezt, de ezért kell szenvednie. Jób még távol van a választól, és mi is távol vagyunk mindaddig, amíg nem nézünk Jézus Krisztus keresztjére.

Jób védőbeszédének közepén, a 30. fejezetében szomorú, megrendítő szavakat hallunk. Pedig szépen, nagy hitvallásokkal, bölcsességekkel, kísértést legyőző erővel indultak Jób beszédei. Bár mindent elveszített, ezt mondta: meztelen jöttem anyám méhéből, meztelen térek oda vissza; az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Ő neve! (1,21) Bár förtelmes betegséggel támadta meg a kísértő, a felesége pedig arra biztatta, hogy átkozza meg Isten, ezt mondta: a jót is az Istentől kapjuk, hát a rosszat ne kapjuk? (2,10) Hozzáteszi a könyv írója: Jób nem vétkezett az ajkaival. Aztán hirtelen mélyre zuhantunk: Jób megátkozta a születése napját. Aztán elutasította a barátai vigasztalását, és ellenségeinek titulálta őket. Aztán Istenhez fellebbezett Isten ellen. Olykor közben az üdvösség fénye is átragyogott a szavain: tudom, az én megváltóm él! – hirdette bátran. Aztán amikor felemlegette a régi időket, hajdani boldogságát, a reménységének is

hangot adott, hogy Isten barátsága viszsztatér életébe, és a biztonság, tekintély, erő és áldás újra az övé lesz. Így fejezte be: egykor az enyéim között trónoltam, mint király a seregben, amint gyászolókat vigasztal (29,25). Mint király...

Most azonban újra siratóra fordul a szó; Jób király a kiszolgáltatottságát, megalázottságát panaszolja. Milyen az, amikor kicsúfolják a királyt?

Most olyanok csúfolják – mondja –, akiknek az apját arra sem érdemesítette volna, hogy juhászok közé tegye őket. Kóborló csavargók, tolvajok, kiközösítettek, méltatlanok, vallástalan bolondok támadnak rá (30,1-10). Ezek – mondja Jób – most kacagnak rajta, tréfálkoznak fölötte, a stand up comedyben teszik nevetségessé, gúnydalt költenek róla, kibeszélik, felteszik a közösségi médiába, vicces mémeket készítenek róla, látványosan iszonyodnak tőle, undorodva tartják a távolságot. És leköpi. Egyszóval: profanizálják a szentet. Jób ugyanis szent ember. De most leköpi. Pedig – mondja Jób – én sírtam azokért, akik sírtak (30,25). Együtt sírt a sírókkal, és jót remélt számukra, és búsult a lelke a szegényekért.

Olyan király volt Jób, aki a hatalmát nem elnyomásra, nem is pöffeszkedésre, hanem az övéi felemelésére használta. Kegyes király volt szent Jób. De hát ilyen király nincs is! – mondhatnánk. Volt olyan király valaha, akire szüksége volt a népének, és nem neki a népére? Az egy, az igazi király, Jézus Krisztus!

Jób történetéhez érdemes elolvasnunk a 22. Zsoltárt is, Jézus Krisztus passióját, mert a passió fényében értjük meg, hogy Jóból bűnbakot csinálnak. Ezt írja le a panasza. A bűnbak mindig kollektív áldozat. A közösség őrvongó, megsemmisítő rítusban támad a bűnbakra, kilöki a semmibe, hogy vele együtt eltűnjenek a közösség nyomorúságai is, amelyekért természetesen a bűnbak felelős. A megsemmisítés rítusa egyszerre nyilvános megalázás, bűn-rátétel és kiközösítés. A régi szövetség idején Isten népe úgy szelídítette ezt, hogy a főpap kiválasztott egy kecskét, arra jelképesen rátette

a nép bűnét, és kikergette a pusztába. (3Móz 16)

Jób egy ősi rítus örvényébe került. Ezt a rítust mindaddig ismétli az ember, amíg Krisztus feloldozását el nem nyeri. A bűnbak-rítus fontos része a bűn-rátétel, ez pedig nyilvános, konstruált perben megy végbe. A mi fülünkben a koncepciók per ismerősebben cseng, de régebben még konstruált (megrendezett, előre megírt forgatókönyv szerint lefolytatott) pereknek nevezték azokat az eljárásokat, amelyek során kikaptak valakit a sorból, a közvélemény előtt megálázták, nyilvános tárgyaláson elítélték, aztán kivégezték. Cél volt a megfélemlítés is, de a valódi ok a rítus iránti mohó igény volt.

Jób is efféle konstruált perbe keveredik. Az egykori híresség a bűnbak. Annál látványosabb a rítus! De még mindig nem válaszoltunk arra, hogy kik ezek a pribékek, a rítus ordenáré szerepjai? Bárkik, bármikor, akik nem ismerik el, hogy Krisztus önkéntes halála véget vetett ennek a rítusnak.

A barátok leveszik Jóbról a kezüket. Jób reménytelen eset. Ez az ember nem fog megváltozni, nem akarja a régiék bölcsességét, nem akarja az ő igazságukat. Ez a Jób nem Istenbe, hanem régi önmagába szerelmes. Nem iratkozik be teológiájukra, hogy kitanulja tőlük – a nagy professzoroktól – a sok okos-ságot. Hát legyintenek rá, és átadják a közutálatnak. És kezdődik az, amit a 30. fejezet ír le: a rítus.

René Girard szerint Jób barátai irigységből teszik ezt. Nyilván túlzó ez a magyarázat, de sok igazság van benne. Vajon mit irigyelnek a barátok? – kérdezhetnénk. Talán irigyek voltak Jób vagyonára? Odalett mindene. Irigyletek csodaszép családját? Hiszen meghaltak a gyerekei, a felesége pedig otthagytta. Ők a régi Jóbra voltak irigyek, a siker-emberre, méltóságos úrra. Irigyleték a királyt. És ezért tulajdonképpen gyűlölték. Gyűlölték a sok áldás miatt, amit Istentől kapott. De leginkább azért

irigyek rá, mert nem volt még egy olyan ember a földön, mint ő, ahogy az Úr dicsérte. Király ő, de nem születés jogán, nem örökölt trónt. Jób a tiszta élete okán szent fejedelem. Kegyes királyság az övé. S mivel ez a királyság nem osztható meg, nem örökölhető, a barátok vitatetelei valójában bosszútézisek. Eljött az ő idejük, végre rázúdíthatnak Jóbra mindent. Pedig a szent királysághoz vezető út, a bölcsesség, amely Jóbban lakozik, elkérhető Istentől.

De most csúfolják a királyt. Olvassuk el hozzá a 22. Zsoltárt és az evangéliumokban a passziókat, miként gyalázták az Örök Királyt! Mert Krisztust királyként gyalázták. Pilátus azt kérdezte tőle a kihallgatásakor: „Király vagy, csakugyan?” (Jn 18,37) S erre azt felelte Jézus: „Az én királyságom nem ebből a világból való!” Jézus keresztyén pedig ott az ítélet indoka: „A zsidók királyának mondta magát”. Máté evangélista azonban megjegyzi, Pilátus is tudta, hogy Jézus irigységből adták a kezére (Mt 27,18).

Jób nem volt hajlandó alávetni magát a bűnbak-rítusnak, panasza tökéletesen kifejezi ezt. Nem ismeri el, hogy bűnhődni kell. Másféle értelmét ke-

resi a szenvedésének. Amikor azt mondja: „én tudom, hogy az én megváltóm él” (19,25), számunkra jelzi, milyen értelemben előképe ő Jézus Krisztusnak. Jób nem hisz a barátok fiktív istenében. Nem hisz a jogászok, filozófusok és istenigazolók istenében. Ő Ábrahám, Izsák és Jákób Istenében hisz, Jézus Krisztus Atyjában. Nem az okoskodásaink, az irigységünk, a bosszúvágyunk vagy kárörömünk istenében hisz, hanem a Mindenhatóban, akinél örök a kegyelem, és nem kiporciózva adja az időkre meg időkre meg időkre.

Jób király most az élő Istenhez folyamodik, nem kér többet, csak azt, amiből eddig is élt: *kegyelmet*. Az örök Király kegyelmét (*clementia regis aeterni*) kéri. Ekként nem Jób-

ban, hanem Krisztus szenvedésében látjuk az áldozat titkát. Az erkölcsi király, Jób szenvedése, a felkent király, Dávid szenvedése és az örök Király, Krisztus szenvedése összeérnek ugyan, ám úgy, hogy csak a Krisztus szenvedése nyit utat Isten felé.

Krisztus nem vitatkozik a vádlóival. Ahogy a próféta mondja: Önként, néma bányaként hordozta el a szenvedést (Ézs 53), mert csak ezzel az isteni fel-tétlenséggel törhető meg az irigység önisméltó ritmusa. Krisztus nem akadály, hanem szabadító. Ezt mondja: „Jer, és kövess engem! Vedd fel a keresztet!” (Mt 16,24) Márpedig a keresztfelvételnek és Krisztus követésének az egyik mellőzhetetlen lépése – éppenséggel az első lépése – az, amit a Példabeszédek könyve mond: „*Ne irigykedjék a te szíved a bűnösökre!*” (Péld 23,17) Ne irigykedj a bűnösökre! Kövesd Krisztust, aki ezt mondja feltámadott Úrként is: „*Te kövess engem!*” (Jn 21,22)

Kövess Krisztust! Ámen! Ámen!

Bogárdi Szabó István – *Megfordította sorsát – Prédikációk Jób könyvéről, Dunamelléki Református Egyházkerület, Budapest, 2023* ■

A képtisztelet kérdésének teológiai háttere

Utazásaink során gyakran turistaként is megfordulunk különböző felekezetek templomaiban, megcsodálva a szakrális építészet emlékeit. Reformátusként felmerülhet bennünk a kérdés, hogy hogyan viszonyuljunk a művészi freskókhöz, ol-tárképekhez. Ebben segíthet az alábbi, teológiatörténeti vizs-zatekintés a képtisztelet témájában.

A képtisztelet kérdéséről már az első századokban komoly vitát folytattak az egyházatyák. A patrisztikus kor képviselői szorosan összefügg a szent-háromságosi és krisztológiai vitákkal. Az ikontisztelet melletti érvek kiindulópontja az, hogy Krisztusra mint az élő Isten képmására kell tekintenünk, amint a Kolossébellekhez írott levélben olvassuk: „Ő a láthatatlan Isten képe” (Kol 1,15). Ebből nő ki az a gondolat, mely szerint Isten kinyilatkoztatásának nem csak a hallás, de a látás is csatornája.

Ezzel a nézettel szemben áll a puritán megközelítés, a képtiszteletet ellenzők tanítása, amelyet többnyire a 2. parancsolat tilalmára alapoznak: „Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alant a földön, vagy

a melyek a vizekben a föld alatt vannak” (2Móz 20,4)

A 7. század elején újabb érvek fogalmazódnak meg az ikontisztelet mellett: eszerint egyik érzék sem lehet alacsonyabb rendű a másiknál, hiszen mindegyikkel Isten akaratából rendelkezik az ember; s így nem csak a hallás, hanem a látás is alkalmas lehet a hit közvetítésére.

A 692-es **trullloszi zsinat** döntése komoly változást hozott a képtisztelettel kapcsolatos egyházi gyakorlatban. Annak érdekében, hogy a festett alkotásokon is tökéletesként ábrázolják a világ bűneit elhordozó Krisztust, az Isten Bárányát, mostantól fogva emberi alakban kell ábrázolni Krisztust. A kereszt ábrázolásával kapcsolatban megtiltják, hogy földre, padlóra, ember lába által megtiptort helyre s ezáltal megbecstelenített módon jele-

nítsék meg Krisztus szent keresztfáját. A képi ábrázolásokról születik egy kevésbé konkrét, általános érvényű (ma talán gumiszabályként említhető) rendelkezés, melynek értelmében tilos minden olyan ábrázolás, amely „megrontja az értelmet”, vagy „élesíti a tisztátalan gyönyörök tüzet”. Kimondja a zsinat, hogy a képek nem díszítő, szórakoztató célúak, hanem kifejezetten az istentiszteletet kell hogy szolgálják. Igei alátámasztásként a Példabeszédek 4,23-at idézik: „Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet!”

AZ IKONHÁBORÚ

A 8. században a keleti egyházban kitört az ikonháború, ami központi témája lett a zsinatoknak is. Az ortodox vallásgyakorlásban kiemelt szerepe volt az ikonoknak, Jézus Krisztusról és a szentekről készült ábrázolásokról és azok tiszteletének. Ez a tisztelet abban is kifejeződött, hogy a hívek leborulva imádkoztak az ikonok előtt, amit előszeretettel érintettek és csókoltak hódolatuk jeléül. Ez a gyakorlat sokakban megütközést keltett, felébresztve az ikonokkal szembeni ellenérzéseket. Ők voltak az **ikonoklaszták**, akik a szentképeket bálványoknak tekintették és célul tűzték ki azok lerombolását. A képek védelmezőit ikontisztelőknak, ikonbarátoknak nevezi a szakirodalom.

A **képrombolás** a Bizánci Birodalom területén 726-tól különböző intenzitással, csaknem 120 éven keresztül zajlott. Ennek közvetlen politikai előzménye az iszlám térhódítás volt, amelyet sajnálatos módon támogattak a korábban leszakadt monofizita egyházrészek, melyek a kalcedóni zsinat óta kítaszítottak számítottak.

A képrombolást elsőként **III. Leó császár** rendelte el 726-ban. A rendeletben III. Leó leszögezte azt is, hogy nem fogadja el Mária és a szentek közbenjárói státuszát. **III. Gergely pápa** tiltakozott a császári rendelet ellen. A pápai tiltakozás mellett a nép és a szerzetesség jelentős része sem fogadta el a képtilalmat. Ennek

ellenére a következő császár, aki III. Leó követte a trónon, **V. Constantinus**, 754-ben összehívta a **hieriái zsinatot**, az adigra már nagyon komolyan elmérgesedő képvita rendezésére. Constantinus számára a rendezés azt jelentette, hogy a korábbi egyetemes zsinatok határozataira hivatkozva rendeletbe foglalta a képtisztelet tilalmát és az ikonok eltávolítását, lerombolását, egyenesen ördögi találmánynak nevezve azokat.

787-ben, a II. niceai zsinat eltörölte a hierieai zsinat rendelkezéseit, és visszaállította a képtiszteletet az egyházban. Kimondták, hogy a szentképeket imádni tilos, de tiszteletük nem bálványimádás, mert a szentkép célja, hogy emlékeztessen az ábrázolt személyre és annak követésére buzdítsa a híveket.

A REFORMÁCIÓ KORÁBAN

Luther tanítása a képek kérdéséről alapvetően a hívek szabadságát hirdette. Úgy tekintett a képekre, hogy azok *nem szükségesegek ugyan, de szabadon használhatók*; készíteni szabad, de imádni tilos azokat. Kifejezetten ellenezte a fizikai oltárombolást és képszaggatást. Úgy tartotta, hogy a képek kultusza ellen nem baltával, hanem az Igével kell harcolni – úgy hirdetni Isten üzenetét, mintha a képek ott sem lennének, s ezáltal maguktól semmivé válnak, megszűnik jelentőségük.

Az 1562-ben megalkotott **Heidelbergi Káté** képtisztelettel kapcsolatos tanításában már nyoma sincs Luther megengedő türelmének. A 96-98. kérdés-feleletek egyértelműen elítélik a képtisztelet bármilyen formáját: Isten semmilyen módon ki ne ábrázoljuk! (96. K-F) Bár a teremtmények kiábrázolása nem tilos, azok tiszteletét szigorúan tiltja Isten. (97. K-F) A képeket mint a tudatlanok könyveit, sem szabad megtérni a templomokban, mert Isten nem néma bálványképek, hanem igehirdetés által akarja népét taníttatni. (98. K-F)

A Kátéhoz képest enyhébben fogalmaz **Heinrich Bullinger** a **II. Helvét Hitvallás** szövegében. Bullinger a képtilalmat nem a második parancsolat szövegével indokolja, hanem azzal a görög filozófiára épülő érveléssel, amely Isten kiábrázolását gyakorlatilag lehetetlennek tartja.

Kálvin nevéhez köti az utókor a *művészet szekularizálódását*, mivel Kálvin azt tanítja, hogy Isten „nem minden festést és

szoborvésést ítél el”, ezért a templomok kívüli művészet nem üldözendő a református keresztyének életében sem.

A reformáció korában a képek kérdésének reformatori teológiája igen vegyes gyakorlati alkalmazást eredményezett a német birodalmi városokban és hazánkban is. A „minden marad a régiben” gyakorlatától a templombelső teljes lemeztelenítésig sokféle megoldással találkozunk. Igen elterjedt az a gyakorlat, amit mások mellett Ulm városának protestáns hívei alkalmaztak, mely szerint a képkérdést teológia helyett tulajdonjogi kérdésként értelmezték, így felszólították a polgárokat, hogy ki-ki vigye haza a felmenője által adományozott alkotásokat a templomból.

A három részre szakadt magyar hazában is jelentős eltéréseket tapasztalunk a képtilalom gyakorlati alkalmazásában, melyek alapvetően történelmi-politikai meghatározottságúak voltak.

Leggyorsabban és radikálisabban a **török hódoltság** területen tűnt el a középkor egyházi öröksége, amely három fő okra vezethető vissza. Első az oszmán jelenlét. Második a kegyurak hiánya, ami az érdemi képviták hiányát is jelentette. Harmadik a mohácsi tragédia és a felszabdalt ország miatt érzett frusztráció, csaldottság, az egyszerű emberek magáragyvatottság-érzése, amely hatalmas haragot támasztott a „tehetetlen szentekkel” szemben. Ennek kirívó, mégsem egyedüli példája az a székesfehérvári ikonoklasmus 1543-ban, melynek során – a város ostroma közben – a kétségbeesett védők Péter és Pál szobrait nem csak eltávolították a templomból, de nyakuknál fogva fellógtattak a városfalra. A hódoltságban a 16. század második felétől semmilyen hivatalos egyházi kánon nem tesz említést a képtilalom, képrombolás kérdéséről.

Az **Erdélyi Fejedelemség** területén komoly nézetkülönbségek alakultak ki a képtilalom kérdéséről. A politikai helyzet itt lehetővé teszi a valódi eszmei küzdelmet, melyben egymásnak feszül a debreceni református radikalizmus és az erdélyi szász konzervatívizmus, mint két véglet a protestantizmuson belül. Mindkét eszmei irányzat törekszik arra, hogy maga mellé állítsa a kolozsvári és gyulafehérvári keresztyén közösségeket. Az elhúzódo vitát kioltja az antitrinitáriusok színre lépése, akiknek Szentháromságot tagadó nézetével szemben egyesült erővel lépnek fel a

képvitában ellenkező állásponton lévő erdélyi protestáns közösségek.

Az erdélyi szászok között széles körben elterjedtek olyan kompromisszumos megoldások, melyek a számukra oly fontos, felmenőiktől örökölt hagyományt és művészeti értéket nem semmisítették meg. Egyik példája ennek az a gyakorlat, amely a főoltárokat érintetlenül hagyva pusztán a melléklátárokat távolította el a templomokból. Emellett érvényt szereztek azoknak az 1540-es évek végén született zsinati határozatoknak, amelyek képek témája szerint megkülönböztetik a történelmi és a mesei alapokon nyugvó alkotásokat. A bibliai történetek ábrázolásait elfogadhatónak és megtartandónak nyilvánítják, míg a szentíráson kívüli eseményeket megjelenítő – javarészt a szentek legendáira építő – műveket elvetik és eltávolíttatják.

Gyümölcsöző vita az országrészek közül elsősorban az északi területen, **Felső-Magyarországon** zajlott. Jó példa erre az 1558-as bártfai képvita, melyben Leonhard Stöckel, aki Luther és Melancton tanítványa volt, majd a bártfai iskola újjászervezője és rektora, Kassa, Eperjes, Lőcse, Bártfa és Kis-Szeben híres reformátoraként megvédte a képhasználatot. Döntésének eredményeképp Bártfán a mai Szent Egyed plébániatemplomban több, az 1400-as évek végén készült oltárkép is megtekinthető. A szabad királyi városok polgárainak kifejezetten fontos volt őseik örökségének védelme, így ikonrombolásokra nem került sor. A békesség kedvéért többnyire becsukták a szárnyas oltárokat, de ennél radikálisabb megoldásokra többnyire nem került sor.

Békési Sándor kortárs református teológus és rajzfilmm rendező felhívja a figyelmet arra a köztudatba beépült tévedésre, mely szerint a református teológia előírása szerint szükséges a templom falait és mennyezetét fehérre festeni. A valóság az, hogy a fehér templombelsőt az a klasszicista építészeti stílus hagyományozta az utókorra, amely a református templomépítést megengedő Türelmi rendelet idején uralkodott. Amíg a meszelt fal tehát nem a református szimbolikából származik, addig a festett kazettás templomok növényi ornamentikája nagyon is református örökség, amely egyszerűen, mégis gyönyörűen kívánja megjeleníteni a templombelsőben a mennyei paradicsomot. ■

HARDI PÉTER

„Két fontos dolog van az életemben: A HIT ÉS A CSALÁD”

Beszélgetés Puskás Attilával

„Annyi mindenért tudok hálát adni. Mindenem, amim van, az mind az Úrtól van. Isten engem a tenyerén hordoz.” Ezekkel a szavakkal kezdte beszélgetésünket Puskás Attila, gyülekezetünk Áldás, békesség! újságjának szerkesztője. Ezzel össze is foglalta a lényegét. Minden, ami ezután következik, ennek a kibontása.

– Mindig is így gondoltad? Vagyis, hogy Isten a tenyerén hordoz?

– Egyáltalán nem, dehogyis! Egy olyan családban nőttem fel, amelyben kulturálisan és etikai-erkölcsi szinten jelen volt ugyan a keresztyénség, a vallásosság, az Isten tisztelete, de nem mondhatnám, hogy Jézus Krisztus az életünk közép-pontja, vagy akár része lett volna. Édesapám eljárt néha templomba misére, de mi otthon nem éltünk vallásos lelki életet, és így fogalmam sem volt arról, mennyi hálával tartozunk az Úristennek a sok jóért, amivel elhalmozott minket. Csak azt tudtam felfogni, hogy bizony csupa gond az élet.

– Misét említettél? Ez azt jelenti, hogy édesapád katolikus volt?

– Igen. Édesanyám pedig református. A vegyes házasságokban általában a fiúk az apa vallását követik, a lányok pedig az

anyáét, de nálunk ez valami miatt pont fordítva történt. A bátyámat és engem reformátusnak, a húgomat katolikusnak keresztelték. Csak most látom ebben is az Úr csodálatos kegyelmét: ma már elképzelhetetlen lenne számomra, hogy ne református legyek. Az identitásom alapja ugyanis, hogy Jézus Krisztus az én személyes megváltóm is, és én az Ővé vagyok: tehát református.

– Hol kereszteltek?

– A Szilágyi Dezső téri templomban keresztelt Haypál Béla lelkipásztor.

– Ugyanott konfirmáltál is?

– Nem. A bátyámmal együtt a Kálvin téri templomban konfirmáltam 1974-ben, Kenéz Ferencnél, akinek a lányával, Évával egy osztályba jártam a Városmajor utcai általános iskolában, amúgy pedig szomszédok voltunk a Maros utcában, ahol laktunk. De az az igazság, hogy

a konfirmáció nem volt rám különösebb hatással (talán 12 évesen túl korai volt még), mert az egyetlen emlékem, ahogy a tiszteletes bácsi rám szól: „Puskás, figyelj ide, ne a csajokat bámuld!”

– Egyébként tősgyökeres fővárosiak vagytok?

– Nem. Apai ágon Endrődről származunk (ma: Gyomaendrőd), Békés megyéből; édesanyám részéről az őseim püspökladányi földműves emberek voltak, bár édesanyám már Tiszalökön született.

Nagyon érdekes a családom vallási háttere, mert apai ágon „görög nem egyesült”, azaz ortodox keresztyének voltak a távolabbi őseim, akik Erdélyből áttelepültek, nyájaikat terelgető pásztorok voltak. Eredeti nevünk Koszta volt, a Puskás valószínűleg csak egy későbbi ragadványnév. Szépapámat Koszti (Kosztyi) Puskás néven emlegeti a falukrónika.

Végeztem egy kis családfakutatást, és találtam egy 1882-ből való iratot, amely-

ben *Schiefner Ede* esperes plébános arról értesíti a békési görögkeleti Lelkészi Hivatalt, hogy Puskás Pál (szépapám), Puskás Borbála, Puskás Mária, Puskás Anna, Puskás Mátyás és más görögkeleti vallású személyeknek az „átmenete” (áttérése) befejeztetett, vagyis római katolikus hitre tértek. A család Endrődre költözve tiszta római katolikus közegbe került, szépapám is így vette el 1872-ben a római katolikus Tímár Annát, majd maga is áttért a katolikus felekezetre kebelébe.

Apai felmenőim különben a pásztori hagyományok továbbéléseként mind hentesek vagy szűcsök voltak. Dédapámról, Koszti Puskás Pálról maradt fenn egy történet, mely szerint Endrődön neki volt a legokosabb lova. Az állat ugyanis maga húzta a kocsiját. Mikor a vágóhídon az öreg hentes felpakolta a húst, a ló elindult, de csak a Szaálos-kocsmáig, ott megállt. Megvárta, míg a gazda odaér és megissza a pohár borát. Mikor Pali bácsi kijött, a szürke elindult, és ezt az akciót megismételte a Tóth Miska, a Kiszely-kocsmá, az Ipartestület, a Hanyecz-kocsmá, a Janka-kocsmá, a Kenyeres-kocsmá és a Balogh-kocsmá ajtajában. Soha cserben nem hagyta a gazdáját. Illetve egyszer mégis, mikor reggel elfelejtett felébredni, mert egy kos agyontaposta – szól a krónika feljegyzése. Ennek fényében még inkább hálás vagyok édesapámnak, aki határtalan tanulási vágytól hajtva a családunkból elsőként szerzett diplomát, és szülemnek, akik minket, gyermekeiket úgy neveltek, tanítottak, szerettek és gondoskodtak rólunk, hogy az példaként áll előttünk egész életünkben.

- A feleségednek, Mártinak is kiküldtél a felmenőit?

- Igen, ő egy ízig-vérig székely leány. Bögözről származik, református családból. Dédnagyapja *Benedek Pál* református lelkész volt, a Gyulaféhevárhoz közeli Borosbenedek utolsó lelképásztora. És bár Mártit édesanyja után római katolikusnak keresztelték, de Pomázon konfirmált, és ezzel tulajdonképpen visszatért ősei református hitére. Így adott egymásnak bennünket az Úr; csodálatosak az Ő kifürkészhetetlen útjai!

- Kicsit előre is szaladtunk a történetedben. Ott tartottunk, hogy lekonfirmáltál.

**Ó Uram, Jézus Krisztus, ha a mennyben lehetnék Nélküled, az pokol lenne, és ha a pokolban lennék, de Te az enyém vagy, akkor az a menny lenne számomra, mert Te vagy az egész menny, amit szívem akar.
(C.H. Spurgeon)**

- A Toldy Ferenc Gimnáziumba jártam. Kicsi a világ: évfolyamtársam volt *Regius Feri* bácsi kisebbik lánya, *Márti*, és alattam járt egygel *Halászné Brezanóczy Erzsébet (Tyutyu)* is. Ott szerkesztettem az iskolaújságot már másodikos koromtól. Az volt a címe: „A Lap”. Fantáziadús név volt. Megfordult bennem, hogy újságíró leszek, de Istennek más tervei voltak velem. Nagyon érdekes most hálaadással felfedezni Isten szeretetének azt az aspektusát is, hogy már azelőtt célt adott az életemnek, mielőtt én magam egyáltalán gondoltam volna arra, hogy Ő van és célja van velem.

A jogi egyetemen kötöttem ki, mivel magyarból és történelemből jó voltam. De azért elég dőcögős volt az egyetem, mert minden más jobban érdekelt, mint a jog. Lemezeket gyűjtöttem például, sőt nepperkedtem is velük, csak hogy új lemezeket vehessek. Mindenképpen az Úr kegyelme, hogy elvégeztem az egyetemet.

- Ekkor már együtt voltál Mártival?

- Az egyetem elvégzése után találkoztunk. Amikor megismerkedtünk, Márti éppen válófélben volt. Ennek az elharmadított kapcsolatnak volt gyönyörű gyümölcse Anikó, akit amikor Mártival összeházasodtunk, a nevemre vettem. Ha visszagondolok arra, friss házasként milyen magától értetődő természetességgel intéztem Anikó örökbefogadásának ügyét, nem tudok ma sem másra gondolni, hogy Isten vezetett ebben is, és adott Szentlelke által olyan eltökélt szívet, amely nem mérlegelt, nem számított és nem hallgatott a „józan” hangokra, hanem tette a dolgát öntudatlanul.

- Anikó ekkor mennyi idős volt?

- Egy éves múlt, és sokáig nem is tudta, hogy nem én vagyok a vérszerinti apja. Nem akartuk neki megmondani, meg nem is foglalkoztunk vele. Persze, ahogy az lenni szokott, a családból aztán valaki elkottyantotta, amikor már kamasz lány volt. De ez nem okozott különösebb tö-

rést benne. Most már tartja a kapcsolatot a vér szerinti apja családjával is. Nem az apjával, mert ő már meghalt, de az egyik nagynéni sok év elteltével felvette a kapcsolatot vele, és nagy szeretettel igyekszik „behozni” az elmulasztott éveket. Hát nem magasztalni és dicsőíteni való a mi Urunk mindezért?! Mindent úgy szépen elrendezett. Ezért is egyedül Övé a dicsőség!

- Aztán megszülettek a saját gyerekeitek is.

- Sokáig nem jöttek össze, pedig nagyon szeretnénk volna. Aztán kiderült, hogy természetes úton nem is lehet. Elkezdtünk járni a Káli Intézetbe az Istenhegyi útra. A második próbálkozás eredményes lett: megszületett Tímea és Krisztina, öt perc különbséggel. Timi a doktornőről kapta a nevét, Krisztina pedig az Isten iránti hálából, mert az Úr csodálatos tettei már annyira nyilvánvalókká váltak az életünkben, hogy nehéz lett volna mindezek után is süketeknek meg vakoknak maradnunk.

- Mikor kerültek Pomázra?

- 2000-ben, a Pók utcai lakótelepről. Annyi pénzünk se volt, hogy meg tudjuk venni a telket, a bátyámtól kaptunk kölcsön. A feleségem erősködött, hogy menjünk telket nézni Pomázon, pedig éppen esett az eső. Aztán ahogy ez nálunk lenni szokott, egy kapu előtti megfordulás manővere közben úgy elsüllyedtünk a sárban, hogy mozdulni se tudott az autónk. Elindultunk segítséget hívni, és éppen egy autómotó jött velünk szemben abban a kis utcában. Amikor kihúzott minket a kátyúból, az autómotós megkérdezte, tulajdonképpen mit csinálunk mi itt az esőben. Mondtuk, hogy telket keresünk. Erre azt mondta, hogy neki van egy eladó telke, és elmagyarázta, hogy találunk oda, mert ő most nem tud velünk jönni. Hát így lett nekünk telkünk Pomázon, amelyen építkezni kezdtünk. Meghirdettük a Pók utcai lakást. Pénteken megjelent az első hirdetés, szombaton már el volt adva, méghozzá úgy, hogy a teljes vételárát februárban előre kifizették, pedig csak szeptemberben tudtunk kiköltözni. Isten csodái között éltük az életünket, és úgy gondoskodott rólunk az Úr, mintha az Övéi lettünk volna. És bár Pomázra költözésünk után elkezdtünk járogatni a református templomba, még sokáig csak úgy mentünk,

mint akik színházba mennek valamilyen előadást megnézni.

– **Itt kezdődött tehát a keresztyén élet...**

– Talán még előbb, az óbudai gyülekezetben, ahová tartoztunk. Ott adott össze minket Mártival és ott keresztele meg a lányokat *Simon Imre* tiszteletes úr, akinél szelídebb, jóságosabb lelkipásztorral nem találkoztam még. Csak érdekességként jegyzem meg, hogy az óbudai orgonista akkor *Demeter Miklós* volt, de ezt mi nem tudtuk. Nem emlékszem, hogy találkoztunk volna. De már Pomázra jártunk gyülekezetbe, amitől kezdve már nem csak amolyan K&H keresztyének voltunk.

– **Nem K&H keresztyének? Ezt hogy érted?**

– Úgy, hogy már nem csak karácsony és húsvét ünnepén mentünk templomba. Ekkor kezdett egyre inkább „húzni” a templom, elkezdődött bennem a magvetés. Kezdetben nagyon kritikus voltam, és azt gondoltam *Pap Lászlóné Erzsike* néni prédikációit hallgatva, hogy nem kellene ilyen keményen beszélni, nem vagyunk mi azért annyira bűnösök. Amiből következik, hogy sok munkája volt még velem az Úrnak. Aztán megválasztotta a gyülekezet *Nyilas Zoltánt*, s Isten Igéje egyre erőteljesebben nyitogatta a szívemet a hitre.

– **Egy évtized múltán pedig presbiter is lettél.**

– *Suhajda Erzsike* kért fel a jelöltségre 2011-ben. Bevallom, meglepett. De legalább elkezdtem rendszeresen olvasni a Bibliát, mert úgy gondoltam, egy presbiternek illik... Egyre jobban érdekelt, s egyre több kérdés is felvetődött bennem. Nagyon sok mindent nem értettem, ezért elkezdtem járni a bibliaórákra is.

– **Nemsokára pedig következett az újság, az Áldás, békesség! szerkesztése.**

– Megint csak az Úr csodálatos bölcsességének, vezetésének köszönhetem, hogy egyáltalában nem gondoltam végig, vajon alkalmas vagyok-e egy gyülekezeti újság szerkesztésére. Nyilvánvalóan nem voltam alkalmas rá, de mint tudjuk, Isten nem az alkalmasokat hívja el a szolgálatra, hanem az elhívottakat teszi alkalmassá. Amikor elkezdtük az újságot, a Biblia-ismeretem még nagyon hiányos volt. Emlékszem, a gyülekezetünk vendége volt például a ráckeresztúri drogos

Tudom, hogy Isten megbocsátotta bűneimet. Tudom, hogy Isten minden bűnömet eltörölte. Krisztus, az Ő halála által megváltott engem, vére tisztára mosott. Most Isten békessége tölti be a szívemet, amely minden értelmet felülhalad. Kibeszélhetetlen örömmel örvendezem és Isten jelenlétében élek, Vele állandó kapcsolatban.

fiatalokat mentő misszió, amelynek vezetőjével, *Victorné Erdős Eszterrel* készítettem egy rövid interjút az újság számára. Ő megemlítette a tíz leprás történetét, nekem pedig fogalmam sem volt, miről beszél. Nagyon szégyelltem magam.

– **Érezhetően azonban töretlenül nagy kedvvel szerkesztetted az újságot.**

– Az egyik legnagyobb áldás az életemben. Ez egy olyan szolgálat, ami mindig az Ige mellett tartja az embert. Persze kezdetben a Bibliához is kritikával közelítettem: rengeteg hibát találtam benne – mígnem megfordult a dolog, és a Biblia talált rengeteg hibát bennem. Aztán szép lassan a Bibliától eljutottam a Szentírásig, vagyis az abban való mély meggyőződésig, hogy az az Isten kijelentése, valóban Szent Írás, ezért minden szava igaz és elfogadásra méltó.

– **Mi volt a fordulópont az életedben?**

– Hosszú út vezetett ehhez a fordulópontig, és bár valóban úgy éltem meg, mint egy pillanatot, de soha nem felejttem el (és emlékeztetem is magamat erre mindig), hogy előtte hányan, hányféleképpen terelgettek Jézus Krisztus megváltása, valóságos szabadítása felé, amely végül egy evangélizációs sorozaton teljesedett be az én életemben is.

Simonfi Béla testvérem javasolta egy bibliaórán, hogy nézzünk meg egy felvételt *Bódis Miklós* erdélyi lelkipásztor igehirdetéséről az interneten, amit kolozsvári egyetemistáknak tartott. „Isten asztala, vagy az ördög asztala”. Ez volt a címe. Még csak nem is hallottam addig *Bódis Miklósról*, és elég rossz állapotban is voltam, egyáltalán nem voltam megelégedve magammal, nyomasztottak, terheltek a bűneim, egyáltalán az, aki vagyok. Akkor már jó néhány hónapja nagyon foglalkoztatott a bűn kérdése, ami egyre személyesebbé vált számomra, és egyre több gondolat, érzés, kérdés tolt fel bennem. Megnéztem. Sírva néztem végig. Aztán *Béla nemsokára* említette, hogy *Bódis Miklós* épp most jön Magyarországra, és Pestszentlőrincen, a Kosuth téren tart egy egyhetes szabadtéri

evangélizációt, ha gondolom, menjek el én is vele.

– **És elmentetek...**

– Igen. Az első nap mindenki kapott egy igét, én a Prédikátor 5,19-et: „Az ilyen nem sokat gondol élete múltásával, mert Isten megengedi, hogy szívből örvendezzen.” Akkor azt gondoltam, ez biztos valami tévedés, hiszen nekem semmi okom örvendezésre. Ez volt benem egész héten. Én nem tudok megállni Isten előtt. Rájöttem, hogy azok a dolgok, amiket bár tudtam, hogy nem azok, de mélyen legbelül mégis érdemszerzőnek gondoltam: templombajárás, szolgálat, emberek felé való segítségnyújtás – azok valójában Isten kegyelme. És én hiába szolgáltam, tulajdonképpen nélküle éltem eddig az életem, és az az élet, amit eddig éltem, nem az én valódi életem. Egyszerűen rossz vonaton ülök, és ha nem szállok át sürgősen „Válaszúton”, örökre rajta maradok a kárhozat vonatán.

Az evangélizáción vált világossá, hogy magamtól viszont nem tudok Istenhez menni. A kereszten van a megoldás, a bűneim bocsánatában, Jézus Krisztusban, az Ő áldozatában. Mert Jézus Krisztus meghalt az én bűneim miatt, magára vette az én bűneimet, bűneim büntetését, aki helyettem halt meg és érettem, és azt akarja, hogy Vele éljek minden napon, és hogy gyümölcsöt teremjek az Ő dicsőségére. Csak utólag értem, hogy Isten Jézus Krisztusban választja ki magának az Ővéit, Ő hívja el, és annak adja kegyelmét, akinek akarja. De csak annak adja, aki akarja. Az evangélizáción Jézus az én döntésemre várt. Ő már döntött felőlem, de azt akarta, hogy én is döntsek: át akarom-e adni magamat Neki egészen, akarom-e Vele élni az életemet, elfogadni az Ő kegyelmét? Persze tévedés lenne azt hinnem, hogy valóban én döntöttem, hisz embernek ez lehetetlen, mégis nekem kellett kimennem az utolsó alkalommal, amikor a lelkipásztor kihívta azokat, akik úgy érezték, hogy életem megoldása a keresztnél van. Akkor

felálltam, és kimentem én is. Letettem a bűneimet a kereszt alá. Ezt tartom a megtérésem pillanatának.

Azóta megdönthetetlen bizonyosság számomra személyes megváltásom. Az Úr megtartott szeretetében, kegyelmében, és minden megváltozott. Minden más lett. Más a fontossági sorrend. Mindenben Jézus az első, mindenben igyekszem Rá hagyatkozni. Mint a szőlővessző a szőlőtőn: Belőle táplálkozni, és az Ő gyümölcsét megteremni.

Az Ő segítségét kérem a szerkesztéshez is. Minden lapszám imádsággal kezdődik: „Ne nekem, Uram, ne nekem, Uram, hanem a Te nevednek szerezz dicsőséget! Ne én tündököljek benne, hanem a Te dicsőséged!” Az ApCsel 20,24 szerint: „*De én mindezekkel nem gondolok, sőt még az életem sem drága, csak hogy elvégezhessem futásomat és azt a szolgálatot, amelyet az Úr Jézustól azért kaptam, hogy bizonyosságot tegyek az Isten kegyelmének evangéliumáról.*” Nekem a bizonyágtételből az újság készítése adatott.

– És váltottál a kenyérkeresetedben is.

– Igen, számat kellett vetnem az életemmel, a hivatásommal. Az ügyvédi munkában rendszerszinten vannak Istennek nem tetsző dolgok. Az ügyvédnek minden esetben az ügyfelét kell képviselnie, a Szentírás, Isten szava nem lehet mérce. Csalafintaságokkal van tele, adott esetben hazudni kell. Egy időben azt gondoltam, akkor majd a szegény emberek ügyeit képviselem, és jogsegély szolgálatot végzek a javukra. De rá kellett jönnöm, hogy nem különböznek a gazdagoktól. Ők is emberek. Mindig belefutottam olyan dologba, amiről tudtam, hogy nem Istennek tetsző dolog. Visszautasítottam olyan ügyeket, amiből sütött a gonoszság, el is kezdtek fogyatkozni az ügyfeleim. Zákéusra gondoltam, meg Mátéra. Vajon maradhatok-e jó szívvel a vámszedőasztal mellett? Még ha csökkentett, kicsit etikusabb üzemmenetben is? Sokat, nagyon sokat imádkoztam az Úrhoz, hogy találjon nekem valamilyen megoldást, mert én nem maradhatok ügyvéd.

– Így kerültél a Zsinathoz.

– Végül is igen, de ez sem volt annyira egyszerű. A Reformátusok Lapjában találtam egy hirdetést, amely szerint mun-

katársat keresnek a Zsinati Hivatal Jogi Osztályára. Beadtam a jelentkezésemet. Először nem sikerült, mert csak négy óras munkát tudtak ajánlani, de aztán az a kolléganő, akit felvettek, alig egy hónap után távozott, és megkerestek, hogy mennék-e megbízással. Utána nem sokkal elment egy teljes munkaidőben dolgozó kolléga is, így beléptem az ő helyére. Fél év alatt befejeztem az ügyeimet, felszámoltam majd 30 éves ügyvédi tevékenységemet, és azóta Jézus Krisztus szolgálatában állok jogászként is.

– Azért az, amit az ügyvédi munkáról mondtál, kemény szavak. Ez azt jelenti, hogy aki ügyvéd, az az Úrnak nem tetsző dolgot művel?

– Ezt nem állítom. Én csak annyit mondok, hogy én nem tudtam összeegyeztetni a hitemmel. Hogy mások, akár hívó keresztények, ügyvédként hogyan egyeztetik össze a munkájukat a hitükkel, vagy még inkább a hitüket a munkájukkal, azt nem tudom. Én klasszikus peres ügyvéd voltam, s azt láttam, hogy az ügyfeleimnek nem az számít, hogy az ügyet etikus legyen a jogi képviselője, hanem hogy megnyerje a perét. És ez az elvárás eleve kijelölte az ügyvéd mozgásterét.

– Hogyan fogadta a családot a változást az életében?

– Először kicsit meglepődve, de támogatón. Mártonban ebben is társra találtam. Ő is ugyanezen az úton jár, neki is ez a fontos. Ő is egy evangélicizációs alkalmon tért meg néhány évvel utánam; ez által is az Úr csodálatos szeretetét, kegyelmét tapasztaltam meg, hogy nem hagyott felemás ígában. Ő jelenti a család biztos hátterét, akinek szeretet-kazánjában olthatatlanul ég a tűz, aki mindig ott van, ha valakinek segítségre, vagy csak meghallgatásra, vigasztalásra van szüksége. Őbenne már akkor Jézus szíve dobogott, amikor még nem is tudott Róla. Két lábbal a földön állva végezte a napi teendőit: munka, háztartás, gyerekek, de ahogy Jézus Krisztus belépett az életébe, nála is minden megváltozott. Megszüntette a kertész vállalkozását (nem mintaha azt bármilyen hitbeli, erkölcsi kihívás

tette volna szükségessé), és egy teljesen más életformára állt át. Mert ahol Jézus Krisztus megjelenik, semmi nem marad úgy, mint korábban volt. Más kerül az érdeklődés, a figyelem középpontjába: maga az Úr Jézus Krisztus. Így most már Bibliaolvasó körbe is együtt járunk, ahol Isten Igéjéről beszélgetünk, és együtt imádkozunk.

– És a gyermekeid?

– Ők még nem találták meg azt az utat, amelyen mi járunk, de imádkozunk értük, hogy ez is eljőjjön, hogy ne kelljen végigjárniuk azokat a tévutakat, amelyeket én végigjártam. Azért egyáltalán nem elveszett lelkei Isten országának, mert bennük is megvan a mag, látom bennük.

Gyermekeinkkel, unokáinkkal együtt tízen élünk ebben a házban, amely Jézus Krisztus tulajdona és a béke szigete. Úgy elgondolkodom néha azon, miért kivételez velünk így az Úr? Miért tartja a kezét fölöttünk ilyen megkülönböztetett figyelemmel és gondossággal? Miért

nem büntette meg gonoszságainkat? Hiszen semmivel nem érdemeltük meg szeretetét, nem vagyunk jobbak, mint mások, és ezt magamról különösen is elmondhatom. A válasz pedig egyértelmű: Jézus Krisztusért! Nem én kapom, nem mi kapjuk, hanem Jézus Krisztusban kapom, kapjuk! Az Ő dicsőségéért!

De azon is eltűnődöm: és ha nem kapnám? Szeretném-e az Urat az ajándékai nélkül is? Ha minden elveszne, ahogy Jób elvesztett mindent? Szeretném-e az Urat csak Önmagáért, függetlenül attól, hogy mit tapasztalok meg cselekedeteiből, jót, vagy rosszat? Hát ezért imádkozom a legtöbbet: adja meg kegyelméből, hogy soha ne tagadjam meg, hogy soha ne forduljak el Tőle, hogy soha el ne engedjem a kezét, hogy soha többé ne lehessen az, aki voltam, hogy soha többé ne lehessen békességem, örömem Nélküle, hogy csak Vele legyen jó élni, és mindig, mindenkor, bármilyen körülmények között hálát tudjak Nekik adni azért, hogy Általa és Benne élhetem az életemet. Amelyben két igazán fontos dolog van: a hit és a család. ■

Testvérgyülekezeti kapcsolataink

Amikor időről időre felbuzdul bennünk testvérgyülekezeti kapcsolataink megújításának vágya, szándéka, akkor három dologgal szoktuk indokolni, mi köt össze bennünket határon túli testvéreinkkel és miért van ezekre a kapcsolatokra *nekünk* szükségünk: mert összeköt bennünket 1) keresztyén református hitünk, 2) Isten Igéje: a Szentírás és 3) magyarságunk.

Augusztus 20-i nemzeti ünnepünkön, amikor tisztelettel felidézünk államilapító Szent István királyunk intelmeit, aki meghagyta, hogy a *fiak kövessék az elődöket*, mi is emlékezzünk meg azokról az elődeinkről, akik még a „szolgaság házában” sem feledtek meg kifejezni hálájukat az Úr Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége iránt azzal is, hogy ápolták és gyakorolták a kapcsolatokat határon túli testvéreikkel.

Lássunk erre egy nagyszerű példát 1990-ből, amikor is gyülekezetünket két erdélyi református közösség látta vendégül: a kisgörgényi és a harasztkeréki gyülekezet, és amely látogatásról *Réz László* budakalászi¹ gondnok számolt be a Reformátusok Lapja 1990. november 4-i számában.

LÁTOGATÁS ERDÉLYI TESTVÉRGYÜLEKEZETEKNÉL

Június 29-én hajnali fél 4-kor két személygépkocsival és egy 12 személyes kisbusszal 16 fiatal, két presbiter házaspár és két gépkocsivezető presbiter indult el a Pomáz-Budakalászi Társegházközségből, hogy a Maros megyei Kisgörgénnyel és Harasztkerékkal személyesen is felvegye a testvérgyülekezeti kapcsolatot.

Induláskor az Igére támaszkodtunk: „Hagyjad az Úrra a te utadat és bízzál Benne, majd ő teljesíti!” Nem is csalatkoztunk. A határnál percek alatt átjutottunk. Útikalauzunk *Cseri István* pomázi presbiter volt, aki az elmúlt 2 év alatt 15-ször járta meg Erdély útjait. Nagyvárad, Kolozsvár, Torda, Marosvásárhely útvonalon, a gyönyörű látványt nyújtó Királyhágón át, délután 5 óra körül értünk el utunk első állomására, Kisgörgénybe.

A gyülekezet fiatal lelkipásztora, *Demeter Sándor*, felesége és a gyülekezet asszonyai vártak ránk, akik finom erdélyi töltött káposztával vendégeltek meg. Kötetlen beszélgetések után este 8-kor istentiszteletre harangoztak be, ahol a 240 lelket számláló gyülekezet több mint fele jelent meg. Az igehirdetést

Domahidy Ernő somosi lelkipásztor végezte, aki a hegyeken sétált át erre a szolgálatra. A prédikáció után e sorok írója adta át gyülekezeteink köszöntését és ismertette a pomázi gyülekezet 200 éves múltját és jelenlegi szolgálatát. Kisgörgény ugyanis Pomáz testvérgyülekezete.

Majd fiataljaink külön mősora következett. Lendületes evangéliumi énekeket adtak elő gitárkísérettel. Túrmezei Erzsébet és Füle Lajos verseket szavaltak. *Gergely Kati* középiskolás diáklány bátran tett bizonyosságot arról, mit jelent az ő életében Jézussal járnival. Befejezésül *Szedlák Tibor*, a Debreceni Ref. Gimnázium tanulója számolt be a pomázi ifjúsági közösség áldásos munkájáról. Elmondta, hogy már alig várják a pénntek estét, amikor néha 2-3 órát is együtt vannak. Évente szaporodnak a konfirmáltak közül hozzájuk csatlakozókkal. Létszámuk ma már 30-35 fő között van. Vannak köztük diákok, szakmunkások, adminisztrátorok, diakóniai munkások, sőt diplomás is. Életkoruk 15-25 év között van. Mintegy a jelenlévő helybeli fiatalok bátorítására mondta, hogy fiatal életük nem lett szegényebb, sőt megdagadott a Krisztus követésében.

Az istentisztelet végeztével általában kettesével kísérték szállásunkra házigazdáink, ahol szíves vendéglátásukat élvezve, éjszakába nyúló beszélgetések után térünk nyugovóra.

Szombaton délelőtt 10 órakor gyülekeztünk a templom előtt. A helybeliekkel és a Harasztkerékről két lovaskocsival ájtott fiatalokkal együtt kísértünk a falu fölötti hegyoldalba és a fák hűvösében, a falu és környéke panorámájában gyönyörködve letelepedtünk a pázsitra. Itt is Domahidy tiszteletes úr vette át a kötetlen beszélgetés irányítását. Bevezetőül néhány közösen ismert éneket énekeltünk el. Utána ismét a vendég fiataloké lett a szó. Mind a 16 ifjú elmondta, hogyan került kapcsolatba a gyülekezettel, az ifjúsági órával, ezen keresztül Jézus Krisztussal. Nagy öröm volt hallani nekünk, idősebbeknek, hogy fiataljaink milyen bátran tesznek vallást hitük-ről. Legtöbbjüket a konfirmáció után az ifjúsági órán tapasztalt egymás iránti szeretet ragadta meg.

A gyülekezet asszonyai közben elkészítették a közebedet és sült csirkével vendégeltek meg bennünket. Ebéd után elbúcsúztunk kedves vendéglátóinktól. Délután 4 órakor volt a kisgörgényi találkozást záró istentisztelet, melyen Demeter Sándor helybeli lelkipásztor hirdette az Igét ismét nagyszámú résztvevő előtt. Búcsúzásul még a budakalászi gondnok mondott hálaimát a találkozás örömeért és az elnyert áldásokért. Hat órakor kocsikba szálltunk és a gidres-gödrös bekötőutakon átdöcögünk Harasztkerékre, Budakalász testvérgyülekezetébe.

Megérkezve, a már délelőtt is köztünk forgoló Pító Antal tiszteletes úr a templomba vezetett bennünket és röviden ismertette gyülekezete történetét. Mint Kisgörgényben Demeter Sándor, ő is 9 éve szolgál itt. Ez jóval nagyobb közösség, mintegy 1000 lakossal. Ebből 800 körül van a gyülekezet lélekszáma. Ezután a helybeliek választottak közülünk vendégeket. Legnagyobb sajnálatunkra, nem jutott mindenkinek. Gyorsan kellett vacsoráznunk, mert kissé szokatlan időben, este 9-kor kezdődött az istentisztelet, ahol egy holland misszionáriusnő hirdette az Igét német nyelven, *Alföldy-Boruss Eszter* tolmácsolásában. A tolmácsnő még egy szép fuvolaszár-

mot is előadott, így aztán jócskán 10 óra után érkeztünk vissza a vendéglátó családokhoz.

Vasárnap 10 órára hozták előre a máskor 11-kor kezdődő istentiszteletet. Öröm volt látni a majdnem teljesen megtelt templomot, köztük a tiszteletes asszonyt, aki 6 gyermekével egy padot töltött meg. Az Igét a helybeli lelkipásztor hirdette meggyőző erővel, majd ismét mienk lett a szó. Először a budakalászi gondnok adta át gyülekezeteink testvéri szívből jövő köszöntését és áldáskívánását a harasztkeréki testvérgyülekezetünknek. Most csak 45 évről kellett beszámolni a gyülekezeti krónikában, mert azóta van református gyülekezet Budakalászon. Fialjaink itt is változatos műsort adtak énekszámokban és szavalatokban. Befejezésül *Hermann Árpád* erdélyi születésű budakalászi presbiter biznyságtétele következett, amelyben elmondta,

Isten kegyelme hogyan formálta át őt és nyert új életet Jézus Krisztusban.

Elmúlt dél, mire vége lett a megnyújtott istentiszteletnek. Ismét kevés idő jutott az ebédelésre, mert már 2 órára gyülekező volt a cinteremben, ahol még néhány ének és a záróima után búcsút kellett vennünk vendéglátóinktól, mivel még több mint 500 kilométer út volt előttünk. Bár a határnál elért bennünket az aznap az egész országon végigszáguló vihar, Isten oltalma alatt most is minden baj nélkül utaztunk hazáig, ahova éjjel 1 órakor érkeztünk meg.

Csak vállalni kell a fáradságot és a költséget, és személyessé válik az eladdig csak névleges testvérgyülekezeti kapcsolat. Erdélyi testvéreink nagy szeretettel fogadtak bennünket. Hiszszük, hogy a helybeliek is merítettek a rövid együttléti áldásaiból és nem volt hiábavaló a testvéri találkozó. ■

VÁLASZTÁSI KÖZLEMÉNY

A pomázi Választási Bizottság fogadalomtétele a június 25-ei istentiszteleten

„Azért hagyjalak Krétán, hogy rendbe hozd az elintézetlenül maradt ügyeket, és presbitereket állíts szolgálatba városunként, ahogyan meghagytam neked: ha van olyan, aki feddhetetlen, egyfeleségű férfi, akinek gyermekei hívők, nem vádolhatók kicsapongással, és nem engedetlenek.” (Tit 1,5-6)

Társegyházközségünkben 2023 őszén presbiterválasztást tartunk, ezért különösen is kérjük gyülekezeteink tagjait, hogy imádkozzanak presbiterjeinkért. Kérjük, támogassák

a jelöltállítás folyamatát azzal, hogy az alkalmas személyeket jelzik a választási bizottság tagjainál.

A pomázi választási bizottság tagjai:

Fehérné Somogyi Valéria, Izsóné Chromcsik Ildikó, Kalmár Ilona, Mazaray Sándor, Róna Péter, Dr. Törökné Horváth Ágnes és Nyilas Zoltán

A csobánkai választási bizottság tagjai: Benedek Julianna, Holtságné Csapán Ágnes, Tankó Mária és Nyilas Zoltán

SEBESTÉNYNÉ JÁGER ORSOLYA LELKIPÁSZTOR

Isten áldása

Érettségiző diákok kopjafás búcsúztatása a Szentendrei Református Gimnáziumban

Kedves végzős diákjaink! Veletek együtt nehéz szívvel állunk meg itt, iskolánk udvarán. Nyolc év zárult le ma számotokra, nyolc hosszú esztendő. Így mondom hosszú, de mi felnőttek másként mérjük már az időt, mi még jól emlékszünk arra, amikor kicsi ötödikesek voltatok... Ma érettségiztetek, „letettétek az érettségít”, ahogy ezt mondani szokás, és hamarosan kezetekbe vehetitek az ennek bizonyítványát is. Bizony izgalmas pillanatok ezek. Fáradtak vagytok, mert megdolgoztatok érte, és ez látszik is eredményeitekben. Szeretnék szívből gratulálni nektek én is.

Most azért álltunk meg egy pillanatra együtt, hogy a nevetek monogramját itt hagyjátok számunkra emlékül ezen a kopjafán. Iskolánk szép hagyományaként, évek óta úgy köszönünk el végzős, érettségiző diákjainktól, hogy egy kicsit itt is maradjatok nekünk, ne csak a tablóképeitekkel, hanem nevetek kezdőbetűivel is. Ami azonban talán még ennél is fontosabb: egy lelki útravalóval: az Ároni áldással szeretnénk most elköszönni tőletek, ezzel a szép áldással szeretnénk utatokra bocsátani benneteket.

Igen, hitem szerint ez az egyik legszebb áldás, mely azóta is fennmaradt a Szentírás lapjain, ahogy azt Mózes testvére, Áron elmondta népének. Bizonyára jól ismeritek, hallgassuk meg mégis együtt:

*„Áldjon meg téged az Úr és őrizzen meg téged,
ragyogtassa reád orcáját az Úr és könyörüljön rajtad,
fordítsa feléd orcáját az Úr és adjon békességet néked.”
(4 Móz 6,22-27)*

Mit is jelent az áldás? Miért fontos újra és újra beszélni az áldásról?

Talán mert a mai világ hajlik arra, hogy elfeledkezzen róla. A 21. századra

FOTÓ: SZÉNÁSNÉ LÉNÁRT ZSÓFIA

sajnos meglehetősen jellemző az, hogy legtöbben mennek a maguk feje és akaratát után, és nem gondolnak bele, hogy az Isten áldása nélkül nem biztos, hogy jó irányba futnak. Pedig Isten áldása nélkül nincsen élet. Az Ő áldása mindannak a jónak, szépnek, igaznak az öszszefoglalása, amelyet Ő a számunkra tartogat. Isten áldása erő és hatalom, mert nem emberi szándék vagy akarat irányítja, hanem az egy, igaz, élő Úr szeretete táplálja és élteti. A régi bibliai időkben még jól tudták ezt.

Ha az áldás szóra rákeresünk, akkor annak túlnyomó részét az Ószövetség lapjain találjuk meg. Az áldás kifejezése mintegy hetvennégyezer fordul elő a Szentírásban, és abból hatvanszor az Ószövetségben, és ennek nemcsak az az oka, hogy az Ószövetség hosszabb terjedelmű, hanem talán az is, hogy itt olyan élethelyzeteket, családi történeteket és emberi kapcsolatokat is láthatunk, amikor az áldás apáról-fiúra szállt.

A legelső áldást azonban Isten adja a világnak, amelyet megteremtett és megáldotta benne az első emberpárt.

„Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet.” (1Móz 1,26-27) Később láthatjuk, amint megáldotta Noét, az igaz embert, aki az Ő akaratát kereste. „Isten megáldotta Noét: Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet.” (1Móz 9,1kk) Megáldotta Ábrahámot is Isten: „Nagy néppé teszek, megáldom a téged áldókat, felmagasztalom a nevedet és áldás leszel.” (1Móz 12,2) Ószövetségünk tükrében már ezek alapján is jól láthatjuk: minden áldás forrása az Isten.

Valamennyi áldásnak oka és célja volt: Isten útmutató szeretete, akaratába lett plántálva az emberi életbe, mint mindenek forrása.

S az áldás jelentősége nem áll meg itt. Emlékezzetek vissza: hány és hány ősatyá, patriarcha áldotta meg a fiát. Áldással kísérté útjára Ábrahám Izsákot, áldással köszönt el halálos ágyán Izsák Jákóbtól és Ézsautól. Jákob is megáldotta mind a tizenkét fiát, más-más szavakkal, de áldással búcsúzott tőlük. Emlékezzetek arra is, hogy József élete áldott volt, mert mindvégig az Úr akaratát kereste...

Az áldás lényege minden esetben az volt, hogy alázatos szívvel Istentől kértek el, elfogadva, hogy csak Ő lehet a forrása és Ő lehet a mag.

Az imént hallott Ároni áldásnak három szép kulcsszava van, fontos, hogy ezekről is szóljunk. Védelem – avagy megóvás –, könyörület – avagy megbocsátás – és békesség. Mindhárom fontos, mindhárom ajándékba érkezik az Úrtól. Ő az, aki megvéd bennünket, körülvesz, mint egy pajzzsal, mert szeret, biztonyságát adja, hogy megbocsátja minden bűnünket Jézus Krisztus áldozatában, hogy a szívünk és lelkiismeretünk tiszta lehessen, és ezáltal békességet kapunk Tőle, hogy áldássá válhassunk mások számára.

Ezt az áldást kérjük most mi is utatokra, amikor majd kiléptek ennek az iskolának a kapuján. Vigyétek magatokkal, tartsátok szentnek és soha ne feledkezzetek el róla. Áldottak vagytok, mert Isten szeret benneteket. Áldottak vagytok, mert neki célja van az életeitekkel. Áldottak vagytok, mert hitben élhettek és kereshetitek az Ő akaratát, bárhova is menjetek ezután, bármit is tegyetek ezután.

Ennek az áldásnak azonban a fontos vonzatáról sem szabad megfeledkeznetek. Ahogy az ósatyák tették: Nektek is el kell kérni, és így tovább kell adni azt. Továbbadni emberi kapcsolataitokban. Családokat, gyermekeiket, szeretteiteket áldjátok, és ne átkozzátok! Áldjátok meg, Jézus Krisztus nevében, Őhöz vezetve és Őhöz terelgetve a rátok bízottakat. Így szállhat nemzedékről nemzedékre tovább Isten áldása, mint egy csodálatos láncolat, amely az égből indul és visszaér az égig. Meglátjátok, visszatekintve jó

lesz azt látni, hogy ennek egy fontos láncszeme lehettünk.

Amikor készültem e szolgálatra még egy különleges dolgot vettem észre, hadd osszam meg ezt is veletek. Az Ároni áldás Mózes 4. könyvének 6. fejezetében található, a 22-27. versig bezárólag, és ha most rákérdezek, hogy mikor vannak a szóbeli érettségik a 2023. évben, akkor azt látjuk, hogy júniusban, a 6. hó 22. napján kezdtek az A osztályosok, és 27-ig felelnek majd a B osztályosok. Mintha még ez a szép együttállás is azt mutatná, hogy Isten biztonnal meg szeretne áldani benneteket.

Induljatok hát az Ő áldásával, mely nekünk, az Újszövetség gyermekeinek már a legszebben és a legvilágosabban Jézus Urunk jelenlétében válik láthatóvá. Ő legyen ott mellettetek, Ő vezessen tovább és Ő segítsen abban, hogy mindvégig megmaradhassatok hitben, reménységben és szeretetben, bárhova is vezet majd innen az utatok. Isten áldjon benneteket!

*„Áldjon meg téged az Úr és őrizzen meg téged,
ragyogtassa reád orcáját az Úr és könyörüljön rajtad,
fordítsa feléd orcáját az Úr és adjon békességet néked.”
(4 Móz 6,22-27)
Ámen.*

(Elhangzott a Szentendrei Református Gimnázium érettségiző diákjai kopjafás búcsútatóján 2023. június 23-án) ■

BÚCSÚZÁS

(végzős osztályomnak)

Áldás leszel, ha az idő megérleli Benned a falak között megélt múltó perceket, amit kaptál, most vidd el magaddal, válladon tarisznyád – Te a szívedbe tedd.

Vándor leszel, s majd olykor visszanezel, már új lombokat bontanak sárguló nyaralk, s ha öledbe kúszik gyermeked és kérdez, ne gondold, hogy sírni nem szabad.

S lehet, hogy minden újabb állomásnál nem látod tisztán Őt, ki karjaiban vitt, de tudd: kik körülvettek – mind szerettek, a sárga rózsák hadd hintse szirmaikat.

A NYÁR ELSŐ NAPJA

Lelkem megpihen,
mintha száguldó vizek fölött egy sziklán
lábam lóbálnám az áttetsző semmiben.

Lehunyt szemekkel is látok:
Te illeszted egybe az elemekre hullott
vízcsepp-világot.

és minden így lesz a helyén:
belesimulhatok végtelen kezedbe,
a világ legvégső peremén.

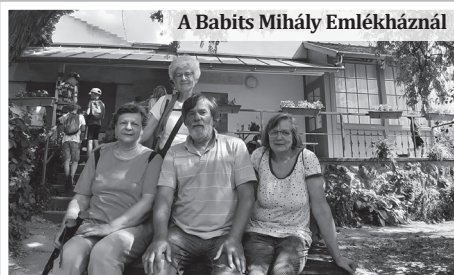
JÓ

Jó a percben megpihenni olykor,
érezni füstös, fájdalmas zamatát,
harangvirágok szegélyét az úton
érinteni, mielőtt indulnánk tovább.

Jó a vén erdők csöndjein a nyár,
s apróra tikkadt porszemek titkait
szemezgetjük messzi emlékek közül,
ha megértjük olykor: mi mindenre tanít.

Jó a kertben hátradőlve nézni
felhők gomolygó, álmodó raját,
és jó a fejünket álomra hajtva,
hinni véghetetlen: jó lesz odaát.

Sebestény-Jáger Orsolya

A Babits Mihály Emlékháznál

A Kiránduló kör kirándulása Esztergomban 2023. június 26.

Kilátás a Vaskapu-hegyről

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2023. június 26. • A Kiránduló kör kirándulása Esztergomba.
2023. június 26-július 1. • Nyári gyermektábor Mórton.
2023. július 2. • Táborzáró istentisztelet a pomázi templomban.
2023. július 22. • Hogyan visszük el a világba a gyülekezetünkben megtapasztalt hitet, örömet? – találkozás római katolikus testvéreinkkel.
2023. július 25. • A pomázi választási bizottság ülése a lelkészi hivatalban.
2023. július 29. • Közösségi munka Csobánkán (emeleti lakások pakolása, festéshez és mázolásához előkészítése).
2023. augusztus 14-18. • Bűnbánati alkalmak Pomázon.
2023. augusztus 20. • Újkenyérért háladás, úrvacsorás istentisztelet Csobánkán és Pomázon.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2023. augusztus 21-26. • Nyári ifjúsági tábor Balatonyörökön.
2023. augusztus 22-24. • Tolle Lege! – Nyári napközis tábor Pomázon.
2023. szeptember 2. • *Boross Sámuel* (teológiai hallgató) és *Nyikos Réka* (mindketten ifjúsági csoportunk vezetői) esküvője a pomázi református templomban, melyet szeretetvendégség követ a gyülekezeti házban.
2023. szeptember 6-8. 18,00 óra • Szabadtéri evangéizációs alkalmak a pomázi Szent István parkban, lelkipásztoraink szolgálatával. (Részletek a 36. oldalon.)
2023. szeptember 10. • Testvérgyülekezeti találkozó Verőcén.
2023. szeptember 22. • A Praetorius kamarakórus szolgálata Pomázon.
2023. szeptember 30. • A Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday napja a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban (Skanzen).
2023. október 7. • Gyülekezeti kirándulás Sárospatakra.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2023. június 20-án elhunyt **Czenter Attila** (†77) testvérünk, temetése
2023. július 10-én volt református temetőnkben.
2023. június 23-án elhunyt **Jónás Antal** (†85) testvérünk, temetése
2023. július 12-én volt az öreg katolikus temetőben.
Isten vigasztalását kérjük a gyászoló családoknak!

Gyülekezeti újságunk
következő száma
várhatóan
2023. október 22-én
jelenik meg.

NÁLUNK KERESZTELTÉK

*Hanics Kamilla és
Hanics Dávid
Isten szövetségébe lépett*

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai

Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.

Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház:

2014 Csobánka, Béke út 9.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: www.pomaz.reformatus.hu

Facebook: facebook.com/

pomazcsobankareformatus

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-2222253-00000000

Csobánka: 11784009-2222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor

(e-mail: nyilas.zoltan@reformatus.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter,

Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com;

Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com;

Tel.: +36-20-9325-110)

*Megjelenik kéthavonta 400 példányban,
gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben.*

Adományokat köszönettel elfogadunk.

Az Ige hatalma

„Az Istennek beszéde élő és ható.”
(Zsid. 4:12.)

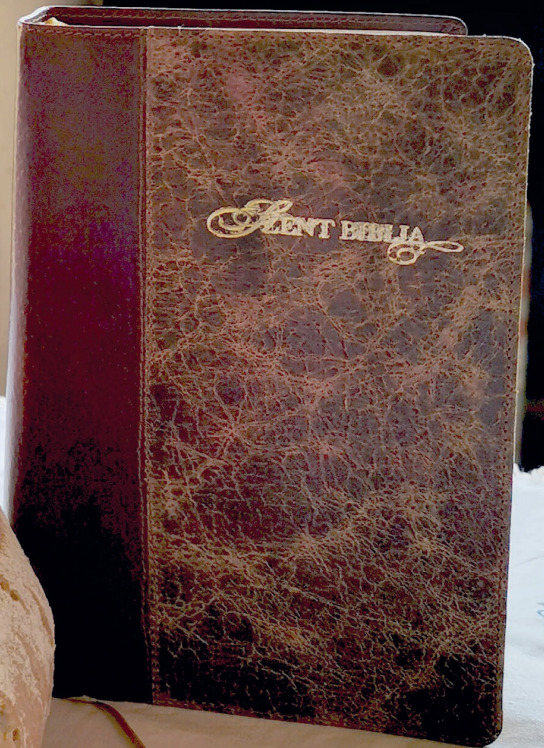
Megtérésem kezdetén olyan vágyakozással olvastam az igét, hogy két hónap alatt keresztülolvastam a teljes Szentírást. Az ördög így érvelt: ha most az egész Bibliát megismered, mit fogsz olvasni öregkorodban? Akkorra nagyon unalmas lesz. Évtizedek teltek el azóta, és napról-napra boldogan tapasztalom, hogy Isten beszéde élő beszéd. Nem évül el, nem veszti el erejét. Mindig új és mindig friss. Forrás, melyből mindenki meríthet. Kenyér, mely milliókat táplál. Fény, melynek világánál hazatalál a tévelygő bűnös. Kard is, melylyel ha helyesen használjuk, győzedelmeskedhetünk a kísértő felett. S mindezekfelett tükör, melyben megláthatom a magam rútságát s Istennek hozzávaló csodálatos szerelmét.

Köteteket lehetne írni arról, hogy mit cselekszik az ige egyetlen emberben is, aki hatni hagyja az életében. Elítél és feloldoz. Megszomorít és megvigasztal. Ha kell, porig aláz, vagy égig emel, úgy, amint szüksége van rá a lelkünknek.

Valamit azonban még meg kell mondanom róla: Isten szavával nem lehet játszani. Az az ige, mely életet adott nekünk, halálunk lehet, ha nem engedelmeskedünk neki. „Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveteket!”

OLVASTAM A BIBLIÁT, de a példázatos történetek kivételével nem értettem. De amikor megláttam, hogy értem, miattam szenvedett Ő, amikor elfogadtam drága áldozatát, ismét kezembe került a Szentírás. Egyszerre ujjongva kiáltottam fel: itt rólam van szó, ezt nekem írták! Azóta mindig többet és többet jelent ki az Isten. Isten Lelke tanít.

(Szikszai Béni: Utitárs – 365 bibliai elmélkedés)

Szabadtéri igei alkalmak
Szeptember 6-8. között,
mindennap 18:00-kor.

ISTENRŐL SZABADON

Mindenkinek!

Pomázon a Szent István téren

ESŐ ESETÉN A REFORMÁTUS TEMPLOMBAN, (HŐSÖK TERE 1.)

2023. SZEPTEMBER 6-8. 18:00